«Belli bir ülkede sosyalist hareket ne kadar genç ise, sosyalist olmayan ideolojiyi yerleştirme çabalarına karşı o ölçüde çetin mücadelelere girişilmelidir.»

Adres : P.K. 68
ZONGULDAK
Fiyatı : 100 krş.

İŞÇİ DAVASI

DUYURU

Gazetemiz, 14 Aralık 1974 tarihinden beri sürdürdüğü yayınına bu sayıdan itibaren belirsiz bir süre ara vermiştir.

Okuyucularımıza duyururuz.

YIL : 3 — SAYI : 70

barış — demokratik haklar — sosyalizm

8 ŞUBAT 1977

ZULÜM VE BASKILARA HAYIR !...

ASKERİ DEĞİL EKONOMİK JANDARMA

Amerika'nın yeni başkanı CARTER (sağda) ve yardımcısı MONDALE (solda).

Günümüz dünyasında sosyalist sistem ile kapitalist sistem arasındaki uzlaşmaz mücadele bütün alanlarda sürmektedir.

Kapitalist sistem kendini yeniden bütünlemek ve sosyalist sistemin gelişmesini önlemek için çalışmaktadır. Bunu sağlamak için kapitalist dünyada yeni bir «üçlü» ittifak oluşmaktadır. Yeni seçilen Amerikan başkan yardımcısı Mondale bunu açıkça ifade ederek [illegible] ya - Federal Almanya ve Amerika güçlerini birleştirmelidir» demiştir. Çok uluslu tekellerin denetiminde olan bu ülkelerin siyasi iktidarları, kapitalist dünyayı kendi egemenlikleri altında birleştirmek istemektedirler.

Emperyalist - kapitalist sistemin başı olan Amerika'da dünyanın yeni şartlarına bağlı olarak yeni politikalar oluşturmaktadır. Daha başkan Nixon zamanında başlıyan bu politika, bugün, yeni seçilen başkan Carter yönetimi tarafından açıkca ifade edilmektedir. Örneğin başkan yardımcısı Mondale Tercüman gazetesi muhabiri ile yaptığı konuşmada «Amerika bundan sonra dünyanın jandarmalığını yapmıyacaktır. Eskisi gibi devletlerin iç işlerine karışmıyacaktır» demiştir. Ve üslerle ilgili olarak «...Amerikan kamuoyu Amerika dışındaki her çeşit askeri yardımların, askeri üslerin, askeri müdahalelerin karşısındadır» demiştir.

Ancak Amerika'nın kapitalist dünyadaki jandarmalığı tümüyle kalkmış değildir. Askeri jandarmalığın yerini «ekonomik» jandarmalık almaktadır. Bu durumu Mondale şöyle açıklamıştır : «Şunu kabül ediniz ki bugün dünyanın ekonomisi Amerika'nın elindedir. Dünya ticaretinin büyük bir bölümü Amerika'nın elindedir. Kendimize dost görmediğimiz ülkelerle ekonomik ilişkilerimizi geliştirmiyecek ve bu alanda onlara yardımcı olamıyacağız».

Sermaye Sınıfı Ülkeyi Yönetemiyor

Demirel.

Sermaye sınıfı, ekonomik ve sosyal kargaşalıktan rahatsızlık duymakta, geleceğinden endişe etmektedir. Devletin, sermayenin varlığını korumaktan aciz kaldığını ileri sürmekte, her ne pahasına olursa olsun işçi sınıfı hareketlerinin ve sosyal olayların, sermayenin lehine bastırılmasını istemektedir. En büyük patronlardan Sakıp Sabancı :

«Sermaye ürkek bir kuş gibidir. Pırt dedinmi uçar. Öyle olduğu içindir ki, her şeyden evvel huzur ve emnivet ister. Bu durum hem milli yatırımcılarımız hem de yabancı sermaye için ön şarttır.»

diyerek sermaye sınıfının isteklerini açıkça dile getirmektedir.

Sermaye sınıfının bugünkü siyasi iktidarı «Milli Cephe (MC)» hükümeti ülkeyi eskisi gibi yönetemez hale gelmiştir. İktidar, devletin en başta gelen görevi olan «can ve mal güvenliğini» bile temin edememektedir. Hemen her gün ülkenin bir çok il ve ilçesinde olaylar çıkmakta, ölümler, yaralanmalar olmaktadır. Sokak ortasında insanlar bıçaklanmakta veya kurşuna dizilmektedir. Hatta kaçırılıp işkence ile öldürülmektedir. Üstelik bu durum sadece siyasi kişilere yönelik değildir. Sade vatandaşlar için de can ve mal güvenliği kalmamıştır. İnsanlar güpegündüz arabasında soyulmakta veya evlere silah zoruyla girilmekte, soyulmaktadır. Artık ülkeyi kimin yönettiği, nasıl yönettiği belirsiz bir hâl almıştır. Kısacası sermaye sınıfı iktidarları ülkeyi eskisi gibi yönetemez hale gelmiştir.

Hiç şüphesiz sermaye sınıfı ve onun siyasi iktidarlarının birinci amacı kendi sömürü düzenlerini ve iktidarlarını sürdürmektedir. Ne yaparlarsa ne düşünürlerse bunun içindir. Ancak bu amaca varmak için yollar tek değildir. [illegible] makta, biri olmazsa diğeri için çalışmaktadırlar. Öyle görünüyor ki, bugün sermaye sınıfı kendine üç yol çizmiştir :

1 — askeri darbe
2 — baskı altında seçim
3 — CHP - AP koalisyonu

KIBRIS TAKSİM EDİLİYOR

Denktaş ve Makarios.

Yunanistan Komünist Partisi ve Kıbrıs Rum Komünist Partisi yayınladıkları ortak bildiride :

«İki parti, Kıbrıs sorununun Amerikan ve NATO çıkarlarına uygun bir çözüm şekline bağlanması ve adanın Türkiye ile Yunanistan arasında ya ikili enosis ya da buna benzer bir çözüm şekli çerçevesinde taksim edilmesi amacını güden emperyalist baskıların devam etmekte ve yoğunlaşmakta olduğunu müşahade etmişlerdir. Böyle bir çözüm şekli Kıbrıs Cumhuriyetinin ortadan kalkması ve adanın Amerika ve NATO'nun bir savaş üssüne dönüştürülmesi olacaktr»

demişlerdir. Bu teşhis doğrudur. Ve Türkiye'nin Kıbrıs müdahalesindenberi yapılmak istenen budur. Kıbrıs bugün fiilen taksim edilmiş durumdadır. Şimdi bu işi resmiyete dökmenin çalışmaları yapılmaktadır. İki bölgeli coğrafi federasyon eninde sonunda taksimi resmen kabül etmek demektir.

Aslında bu formül Amerika - Nato - Yunanistan ve Türkiye tarafından kabül edilmiş bulunmaktadır. Bütün mesele Yunanistan ve Türkiye kamuoyunu buna hazırlamak ve iç politikada oy kaybedecek bir duruma düşmemektir.

DİSK'İN ÇAĞRISI

DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler.

Son günlerde üst üste meydana gelen [illegible] olaylar ve bazı siyasi manevralar karşısında, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) Genel Başkanı Kemal Türkler bir uyarı çağrısı yapmıştır. «Seçimleri önlemek ve demokratik hak ve özgürlükleri silahla vok etmek amacıyla sıkıyönetim ve faşist cunta girişimlerinin yoğunlaşması karşısında» yapıldığı ileri sürülen uyarıda, ÜRETİM İŞÇİ SINIFIMIZIN ELLERİNDEDİR -- -DİSK GEÇİCİ SEÇİM HÜKÜMETİ İSTİYOR, başlığı altında özetle şunları söylemiştir :

«Ülkemiz son derece vahim günler yaşıyor. Faşizmin çizme sesleri duyuluyor. İnsanların en doğal hakkı olan yaşama özgürlüğü kalmadı.

Demokratik, sendikal ve siyasal hak ve özgürlükler tehlikededir. Faşizm tehlikesi sadece işçi sınıfı hareketini değil, parlamenter sistemden yana olan tüm siyasal hareketlerin varlığını tehdit ediyor. Batı dünyasının parçası olduğu iddia edilen Türkiye'nin batı dünyası ile ilişkileri iyice zayıflamıştır. Türkiye'nin batı ile siyasal bağları kopmak üzeredir... Türkiye belirli bir plan içinde ve bilinçlice Batı Avrupa'dan tecrit edilmek istenmektedir. İçte ve dışta bu planı hazırlayan, yöneten ve uygulayan faşist güçlerin CIA'ya bağlı oldukları açıkca görülmektedir.

1977 seçimleri faşist harekete en büyük darbeyi vuracaktır. En son durumda kendi olanak ve hazırlıklarımızla seçim güvenliğini kendimiz sağlıyacağız. Seçim sandıklarını koruyacağız.

DİSK olarak derhal bir geçici seçim hükümeti kurulmasını istiyoruz.

Faşist cunta girişimlerini önlemek, secimleri teminat altına almak (için), üç kişilik eli kanlı kuruluş dışındaki (MHP) tüm partileri işbirliğine ve karşılıklı görüşmeler yapmağa çağırıyoruz.

......Faşist cunta harekatını anında bastırmak ve seçimlere varmak üzere tüm demokratik kuruluş, güç ve kişileri, basını derhal ortak tavır koymaya ve bu ortak tavrı bir an önce saptamak amacıyla biraraya gelmeye çağırıyoruz.»

DİSK bildirisinin hemen arkasından CHP bütün demokratik kuruluşları buhrana çözüm bulmaya çağırmıştır. Yayınlanan bildiride «Devletin, cumhuriyet tarihinin en büyük tehlikesiyle karşı karşıya olduğu» öne sürülmüştür.

A.P.+C.H.P. KOALİSYONU

DİSK ve CHP'nin çağrılarından sonra sonra bütün demokratik kuruluşlar yayınladıkları bildirilerde «demokratik cephe» ve taraftar olduklarını ve hatta bu yolda aktif eylemler yapılması gerektiğini ileri sürmüşlerdir.

Türkiye'nin son yıllardaki durumu göstermektedir ki, artık işçi ve emekçi sınıflar eskisi gibi yönetilmek istemiyorlar. Sermaye sınıfının her türlü demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayan bir anlayışla siyasi iktidar olmasına rıza göstermiyorlar. İşçi ve emekçi sınıflar düşünce ve örgütlenme özgürlüğü için mücadele etmekte, daha demokratik bir yönetimin oluşmasına çalışmaktadırlar.

Kıbrıs buhranının devam etmesi hem Türkiye hem Yunanistan hem de Kıbrıs Türk kesimi için gittikçe ağır bir yük haline gelmiştir. Kıbrıslı Türkler açıkça «barış sağlanırsa ekonomik durumumuz da düzelir» demektedirler. Bu durum Türkiye ve Yunanistan için de söz konusudur. Bu demektir ki Kıbrıs bunalımının çözümlenmesi bütün taraflar için artık zaruri bir hal almıştır. Amerika, NATO ve Ortak Pazar ülkeleri hiç şüphesiz bu çözümün kapitalist sistemin çıkarları doğrultusunda olmasını istemektedir. Böyle bir çözüm ise «taksim» dir. Bunun nasıl olabileceği de gittikçe açıklık kazanmaktadır. Rumca SİMERİNİ gazetesi şunları yazmaktadır :

«Türkiye gerçekten batının hissedilir baskısı altında bulunmakta ve olumlu karşılık göstereceğe benzemektedir. Türkiye'de Demirel ve Ecevit'in önderliğinde bulunan iki büyük siyasi partinin yeni bir koalisyon hükümeti kurmaları yolunda görülen kıpırdanışlar, Amerikan baskısını karşılayabilecek ve Kıbrıs'ta önemli tavizler verebilecek yeni bir hükümetin oluşturulması amacını gütmektedir.»

Geçen aylar gündeme gelen «Sovyetler'le saldırmazlık ve dostluk paktı» imzalanması işi Demirel hükümeti tarafından yeni Amerikan başkanının göreve başlamasına ertelenmiştir. Yeni başkanın göreve başlamasından sonra ise bu anlaşmanın imzalanması tamamen unutulmuştur. Bu durum hiç şüphesiz NATO içindeki yeni gelişmeler ve Türk - Amerikan ilişkileriyle bağlantılıdır.

Bütün bunlara karşılık MC hükümetinin bugün, fiilen dağıldığı konusunda herkes hemfikirdir. Demirel'den başka bunun aksini iddia eden kalmamıştır. Bununla bağlantılı olarak cumhurbaşkanı Korutürk başta genel kurmay olmak üzere anayasa kuruluşları ve siyasi partilerle görüşmelere başlamıştır.

Diğer yandan ülkede bir faşizm ve cunta korkusu yayılmaktadır. Çok istisnai şartlar dışında bugün bir askeri darbenin gerçekleşmesi ve yaşaması zordur. Fakat bu korkuyla kitleler ve kamuoyu bir yere kanalize edilmektedir. Bu ise, emperyalistlerin ve yerli sermayedarların ötedenberi istedikleri CHP - AP koalisyonudur. Demirel ve Ecevit ne derlerse desinler her taraftan bu yola itilmektedirler. Ve sonunda buna razı olacaklardır.

Sosyalistlerin ve işçi sınıfının görevi bu koalisyon için çalışmak değildir. Kendi bağımsız siyasi örgütlenmesini gerçekleştirmektir.

sosyalist ülkeler

dünyada detant

Dünyanın Tüm Barışsever Güçleri Moskova'da Toplandı

DETANT (YUMUŞAMA) siyasetinin uluslararası planda gelişmesi yolunda önemli bir adım daha atıldı. DÜNYA BARIŞSEVER GÜÇLERİ FORUMU, 14 - 15 Ocak 1977 tarihlerinde Sovyetler Birliği'nin başkenti MOSKOVA'da toplandı.

Moskova Forumu'na 115 ülkeden 500 delege katıldı. Delegeler çeşitli siyasi partilerin, sendikaların, kooperatiflerin, kadın ve gençlik örgütlerinin temsilcileri ile parlamenterler, bilim adamları ve din görevlilerinden oluşuyordu.

Tüm dünyada sağlam ve kalıcı bir BARIŞ'ın sağlanması yönünde tüm barışseverlerin ortak mücadele etmelerini sağlama amacıyla toplanan bu forumun sonunda bir bildiri yayınlandı. APN Ajansı bültenlerinden aldığımız bu ortak bildiriyi aşağıda özet olarak veriyoruz.

FORUM'UN ÖNEMİ

Moskova'da toplanan DÜNYA BARIŞSEVER GÜÇLER FORUMU, detant siyasetinin önüne gerici güçler tarafından çıkarılan engelleri aşma konusunda acil ve hayati sorunları tartışmıştır. Detant siyasetinin önemli yönlerini ayrıntılı olarak ele almak üzere 13 tartışma grubu oluşturulmuştur. Foruma katılan delegeler arasında değişik siyasi görüşler ve inançlar bulunmasına rağmen dünyada detant siyasetinin güçlendirilmesi noktasında geniş bir görüş birliği böylece sağlanmıştır.

SAVAŞ TEHLİKESİNİN TÜMÜYLE KALDIRILMASI

Foruma katılanlar, detantın henüz dünyada bir nükleer savaş tehlikesini ortadan kaldıramadığını, ancak bu tehlikeyi azalttığını kabul etmişlerdir. Delegeler, dünyada sağlam ve adil bir barışın ancak detant yoluyla kurulabileceğini ve insanlığın başka seçeceği bir yolun bulunmadığını belirtmişlerdir.

SİLAHLANMA YARIŞINA KARŞI ÇIKILMASI

Silahlanma yarışı, sadece detantın ilerlemesini durdurmakla kalmayıp detantı zayıflatma hatta yoketme tehlikesini de taşımaktadır. Silah yoluyla zenginleşme peşinde olan emperyalist güçlerin tüm insanlığı felakete sürükleme eğilimlerine karşı çıkılmalıdır. Uluslararası ilişkilerde kuvvet kullanılmasına son verilmelidir. Genel ve tam silahsızlanma yolunda girişimler hızlanmalı, silahlı kuvvetlerin azaltılmasına başlanmalıdır.

FAŞİZMİN IRKÇILIĞIN VE SÖMÜRGECİLİĞİN YENİLGİYE UĞRATILMASI

Sömürgeciliğin kökü kazınmalı ve ulusal kurtuluş savaşları desteklenmelidir. Ülkelerin kendi geleceklerini tayin etme hakkına saygı gösterilmelidir. Tüm sömürgeci, ırkçı ve faşist rejimler yıkılmalıdır.

Barışın korunması ve güçlenmesi için dünyadaki tüm ilericilerin ve sosyalistlerin ortak ve canlı bir mücadele yürütmeleri şarttır.

Tüm barışsever güçler arasındaki ilişkileri sürdürme amacıyla önümüzdeki dönemde yeni seminerler ve konferanslar yapılacaktır.

Elektrikle Çalışan Kaldırma-Taşıma Araçları

Bu resimde görülen taşıma-kaldırma araçları elektrik ile çalışıyor. (Bu araçlara «forklift» veya «lifttrak» da deniyor.) Bu araçlar Bulgarista'nın başkenti Sofya'daki bir fabrikada imal ediliyor. Ve bu imalatın yüzde 95'i dış ülkelere ihraç ediliyor.

Dünya'nın çeşitli bölgelerinde açılan uluslararası sergi ve fuarlarda tanıtılan bu araçların katıldıkları yarışmalarda altın ve gümüş madalyalar kazanmış olması üstünlüklerinin kanıtı olarak gösteriliyor.

sosyalist toplumda plânlama

Bulgaristan'da Şehirler Plânlı Olarak Büyüyor

Sosyalist sistem içindeki ülkelerde şehirlerin planlı ve düzenli olarak gelişmesine gösterilen parlak örneklerden birisi Bulgaristan'ın başkenti Sofya'dır.

Son yıllarda Sofya tamamen değişmiş, daha yeni ve daha şirin olmuştur. Bulgaristan'da işçi sınıfı önculüğünde halk iktidarının kuruluşunun 30.cu yıldönümünün kutlandığı 1976 yılında dev büyüklükte 30 yapı tamamlanıp hizmete açılmıştır. Sofya'da çok modern bir gar (istasyon) kurulmuştur. Beton, cam ve aliminyumdan yapılan bu garın geniş bekleme salonları, lokantaları ve pastaneleri vardır.

İşçi sınıfının büyük önderi LENİN'in adını taşıyan cadde üzerinde bir ana yolu (majistral) inşa edilmiştir. Bu yolun altından mermerden yapılı bir çok yeraltı ve yaya yolları geçmektedir. Ana yola yarım kilometre uzunluğunda bir köprü de bağlanmaştır. Bir sanat eseri olan İvan Vazov Tiyatrosu'nun onarımı tamamlanmış ve seyircilerin hizmetine yeniden açılmıştır. Bu arada Alkolsüz İçkiler Fabrikası, Bira Fabrikası, Ekmek Fabrikası gibi yeni işyerleri de açılmıştır

Son 20 yıl içinde başkent Sofya'da üretim güçleri hızlı bir şekilde gelişmiştir. Sanayi malları üretimi altı misli köy ekonomisi ürünleri de üç misli büyümüştür.

Son yıllarda halkın gelirleri dört misli yükselmiştir. Eğitim ve sağlık hizmetleri gibi toplumsal alanlara yatırılan kaynaklar da yedi kat yükselmiştir. Bulgaristan'da ortalama insan ömrünün 65 yaştan 71 yaşa yükselmesi yaşam düzeyinin genel olarak iyileştiğinin bir işaretidir. Doğumlar da giderek artmaktadır.

Sofya kentinin bu gelişimini, sosyalist sistemin üstünlüğü, şehir planlamasının geniş bir toplumsal şüra tarafından yapılması ve halkın çalışmalara gönüllü olarak katılması sağlıyor.

Resimde Bulgaristan'ın BURGAZ kentindeki blok apartmanlar görülüyor. Yakın bir gelecekte Bulgaristan'da her aileye böyle konforlu bir ev verilmesi için çalışmalar sürdürülüyor.

Bu resimde görülen gençler Bulgaristan'ın Rila dağlarındaki BOROVO dinlenme tesislerinde kayak yapıyor. Kayak merkezi, dinlenmeye gelenlerin rahat etmesi için komple bir şekilde donatılmıştır. Kayak merkezinin tüm yapım masrafları devlet tarafından karşılanmıştır. Bu tesisler çok sayıda işçi ve emekçinin hizmetine sunulacak çaptadır. Tüm çalışanlar senenin belirli dönemlerinde bu veya benzeri tesislerde çoluk çocuğuyla dinlenme imkanı bulabilmektedir.

Böyle dinlenme tesislerinden birisi de Rodop dağlarındaki PAMPOROVO tatil köyüdür. Bu köyde toplam yatak sayısı 2500 dür. Dinlenmeye gelenlerin yeme içme ihtiyaçları birinci sınıf lokantalarda karşılanır. Kayak yapmak isteyenler her çeşit malzemeyi kolayca bulabilmektedirler.

NOT: Bu sayfada yer alan BULGARİSTAN ile ilgili haber ve resimler «SOFYA PRES, YABANCI DİLLER BASIN YAYIN AJANSI» bültenlerinden derlenmiştir.

SOVYETLER BİRLİĞİ İLE DOSTLUK ANLAŞMASI İMZALANMALIDIR !.

TÜRK - SOVYET İLİŞKİLERİNİN TARİHÇESİ

16 Mart 1921 - Dostluk ve Kardeşlik Anlaşması.

17 Aralık 1925 - Tarafsızlık ve Saldırmazlık Anlaşması.

1928 - Cenevre Konferansına Türkiye'nin de Sovyetler'in desteğiyle katılması ve Sovyet tezini (tam silahsızlanma) desteklemesi.

1932 - Sovyetlerden 8 milyon kredi alınması için anlaşma.

24 Mart 1941 - 1925 Anlaşmasını doğrulayan bir bildirinin imzalanması.

19 Mart 1945 - Türk-Sovyet Dostluk ve Tarafsızlık Anlaşmasının feshi.

1959 - Sağlık Bakanı Lütfi Kırdar'ın Moskova gezisi.

1959 - Sovyetlerin Türkiye'ye silahtan arınmış bölge önerisi.

1960 - Adnan Menderes'in SSCB gezisi 27 Mayıs hareketi nedeniyle gerçekleşemedi.

1963 - Senato Başkanı S. Hayri Ürgüplü'nün başkanlığındaki Türk Parlamento heyetinin Sovyetler Birliği gezisi.

1964 - Dışişleri Bakanı F. Cemal Erkin'in Sovyetler'e yaptığı gezi.

1965 - Prezidyum üyesi Podgorni başkanlığındaki Sovyet Yüksek Şurası üyelerinden bir grubun Türkiye'ye gelmesi.

Mart 1965 - Sovyet Dışişleri Bakanı Gromiko'nun Ankara'ya gelmesi.

1965 - Başbakan S. Hayri Ürgüplü'nün Moskova gezisi.

Aralık 1966 - Başbakan Kosigin'in Türkiye gezisi.

1967 - İskenderun Demir-Çelik, Seydişehir Alüminyum Tesisleri ile Aliağa Petrol Rafinerisinin Sovyet yardımlarıyla kurulması için yapılan anlaşma.

Kasım 1967 - Başbakan Demirel'in Moskova gezisi.

Nisan 1968 - Bir Sovyet Parlamento heyeti Türkiye'de.

Temmuz 1968 - Dışişleri Bakanı Çağlayangil'in Moskova gezisi.

Kasım 1969 - Cumhurbaşkanı Sunay'ın Sovyetler Birliği gezisi.

Nisan 1972 - Sovyet Yüksek Prezidyum Başkanı Podgorni'nin Sunay'ın gezisini iadesi.

Aralık 1975 - Sovyetler Birliği Başbakanı Kosigin'in İskenderun Demir-Çelik Tesislerinin açılışı için Türkiye'ye gelmesi.

GEÇMİŞTE TÜRK-SOVYET İLİŞKİLERİ

1. DÖNEM

Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkiler önce siyasal alanda başladı. 1917 Ekim Devriminden sonra Sovyetler Birliği yeni kurulan Anadolu hükümetini tanıyan ilk ülke oldu. Sosyalist iktidar ülke içinde iç savaş sürdüğü halde Anadoluda devam eden savaşa maddi ve manevi yönden destek oldu. Silah ve para yardımı yaptı. Türkiye de Batılı ülkelerle arasındaki çelişkilerin zorlamasıyla Sovyetlerle dostluk bağlarının kuvvetlendirilmesine önem verdi.

1930'larda kapitalist sistem bir ekonomik bunalım içine girdi. Türkiye de Sovyetlerle olan siyasal ilişkilerini ekonomik alana kaydırmaya başladı. Türkiye'de planlı ekonomiye geçildi ve uygulanmasında Sovyetlerden ekonomik yardımlar alındı. Bu ekonomik ilişkiler 1940'lara doğru zayıflamaya başladı. Çünkü kapitalist sistem görünüşte bunalımı atlatmıştı. Türkiye yeniden Batıya özellikle faşist Almanya'ya yönelmeye başladı. İçerde de buna bağlı olarak anti - Sovyet propagandasının yoğunlaştığı görüldü.

2. DÖNEM

2. Emperyalist Paylaşım Savaşının bitiminden sonra Türkiye açıkça kapitalist sistemin, özellikle savaştan en güçlü çıkan ABD'nin yanında yer aldı. Sosyalist ülkelerden uzaklaştı. Sovyetlerle ilişkilerinde düşmanca tavırlar görüldü. Türkiye NATO'ya girdi. Emperyalist ülkeler yanında Kore'ye asker gönderdi. Ülke içinde ikili anlaşmalarla üsler kuruldu. Bu üslerden Sovyetlere karşı casusluk ve kışkırtma faaliyetleri yürütüldü.

Türkiye'nin Sovyetlere karşı takındığı bu düşmanca tutuma rağmen, Sovyetler Birliği bir çok kere iki devlet arasında dostluk politikasının yeniden kurulmasını önerdi. Bu önerilere olumlu cevaplar verilmedi.

Ancak, 1957'lere gelinirken Türkiye ekonomik bir dar boğazın eşiğindeydi. Türkiye'deki bu gelişimden pek hoşnut olmayan ABD, Türkiye'yi eskisi gibi desteklememeye başladı. Bu durumda Türkiye yeniden sosyalist ülkelere ve özellikle Sovyetler Birliğine yakınlaşmak zorunda kaldı. Sovyetlerden yardım aldı. Devrin Başbakanı Menderes bu ilişkileri daha da geliştirmek istiyordu. Ancak 27 Mayıs hareketi sonucu devrilince bunu gerçekleştiremedi.

3. DÖNEM

27 Mayıs 1960 hareketinden sonra Türkiye yeniden ABD'nin desteğini sağladı. Amerikan yardımlarıyla sanayi tesisleri kuruldu. Planlı ekonomiye yeniden geçildi.

1963 - 64 Kıbrıs olaylarıyla Amerika ile Türkiye arasındaki ilişkiler soğumaya başladı. Türkiye kendisine yeni destekler aradı. Sovyetlerle ilişkiler yeniden canlandı. İki ülke arasında yüksek seviyede ziyaretler yapıldı. Sovyetlerden yeni yardımlar alındı. Bu yardımlarla büyük sanayi tesisleri kuruldu. Ekonomik ilişkiler geliştirildi. Ancak, Sovyetlerin tüm çağrılarına rağmen bu ilişkilerin siyasal alanda da gelişmesine Türk Hükümetleri uzun süre yanaşmadı.

SON DÖNEM

1975 Aralığında İskenderun Demir - Çelik tesislerinin açılışı için Kosigin Türkiye'ye geldi. Bu ziyaret sırasında yayınlanan ortak bildiride, Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında siyasi bir belgenin hazırlanmasının kararlaştırıldığı açıklandı.

Kosigin'in bu ziyareti ve ziyaret sonunda yayınlanan ortak bildiri ile Türkiye - Sovyetler Birliği ilişkilerinde yeni bir dönem açılmış oldu. Bu dönemde Türkiye hem uluslararası ilişkilerinde bir bunalım içindedir hem de ekonomik olarak bir dar boğazın eşiğine gelmiş durumdadır. ABD'nin uyguladığı silah ambargosu sürmektedir. Türkiye'nin dış yardımlara ihtiyacı vardır ve bunu Batılı ülkelerden sağlaması pek kolay görünmemektedir. Türkiye, ekonomisi için yeni destekler aranmaktadır. Bir dizi dış ve iç sorun Türk hükümetini Sovyetler Birliği ile daha yakın ilişkiler kurmaya zorlamaktadır.

TARAFLAR İLİŞKİLERİ NASI DEĞERLENDİRİYOR

SOVYETLER BİRLİĞİ :

Sovyetler Birliği iki ülke arasındaki ilişkilerin yalnız ekonomik alanda kalmaması, çok yönlü geliştirilmesi için daima çaba sarfetmiştir. Nitekim Sovyetler Birliği Komünist Partisi Sekreteri L. Brejnev, 24. Parti Kongresinde, diğer ülkelerle olan ilişkileri şöyle değerlendirmişti:

«Politikamız, daima saldırıyı püskürtmeyi, can alıcı uluslararası sorunları çözmek ve başka sosyal sistemlere sahip devletlerle normal ve durum izin verdiği her yerde de iyi ilişkileri sağlamlaştırmak yapıcı çizgisi ile sağlamca kaynaştırmıştır. Geçmişte olduğu gibi, devletlerin sosyal sistemlerine bakmaksızın, onların barış içinde yan yana yaşaması Lenincı ilkesine tutarlı olarak bağlı kalmaktayız. Bu ilke şimdi, uluslararası gelişimin gerçek bir gücü olmuştur.»

Görüldüğü gibi Sovyetler Birliği tüm ülkelerle ilişkilerinde dostluk ve barış içinde yanyana yaşama politikasını güçlendirmek istemektedir. Türkiye ile olan ilişkilerinde esas olarak bu politikada hareket etmektedir. Türkiye ile ilişkilerini 1925'lerin seviyesine getirmek isteğindedir.

TÜRKİYE :

Türk hükümetleri ise şartlar kendilerini zorladığı için sosyalist ülkelere yönelmektedirler. İki ülke arasındaki ilişkilere dikkat edilirse şu görülür: Türkiye ne zaman zor durumda kalsa Sovyetlere yakınlaşmaya başlamaktadır. Ayrıca Sovyet ekonomik yardımlarının Batılı ülkelerin verdikleri kredilerden daha avantajlı olduğunu burjuvazi de kabul etmek zorunda kalmıştır. Ülke içinde anti - sovyet propoganda sürdürülürken aynı zamanda Sovyetlerle yakın ekonomik ilişkiler içine girilmesinin nedeni budur. Bugün de şartlar zorladığı için ilişkiler yavaş yavaş siyasal alana kaydırılmaktadır.

TÜRKİYE İLE SOVYETLER BİRLİĞİ ARASINDA DOSTLUK ANLAŞMASI İMZALANMALIDIR

Türkiye sermaye sınıfı Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle ilişkilerde barışçı olmak zorunda kalmıştır. Türkiye ekonomisinin durumu sermaye sınıfını buna zorlamaktadır. Çünkü, temel sanayi yatırımları için gerekli kredi ve dövizi sadece kapitalist ülkelerden sağlayamamaktadır. Sovyetlerin Türkiye'de kurduğu tesislerin Türkiye ekonomisi için büyük önemi vardır. Bunlar, büyüyen Türkiye ekonomisi için zorunlu yatırımlardır. Türkiye enerji ihtiyacı içindedir.

Türk - Sovyet dostluk ve işbirliği anlaşmasının bir «Saldırmazlık paktı» niteliğinde ortaya çıkması bu temellere dayanmaktadır. Sovyetler Birliği bu temelde gelişen ilişkileri tüm dünyada izlediği barışçı politikaya uygun olarak siyasi bir sonuca ulaştırmak istemektedir.

Sovyetlerin bu teşebbüsü Türkiye'deki BARIŞ yanlısı güçler tarafından desteklenmelidir. Sermaye sınıfı bu anlaşmayı imzalamaya zorlanmalıdır. Sovyetlerin bu barışçı girişimi yutturulmak istenenin tersine sosyalizmin barışçı olduğunu bir kere daha ortaya koymaktadır.

NATO ittifakının kısıtlamalarına rağmen Türkiye'de iktidarın Sovyetlerle saldırmazlık paktı niteliğindeki bir belgeye imza atmak zorunda kalması, barışçı güçlerin önemli bir başarısıdır. Sermaye sınıfı ise bu barışa ekonomik zorunluluklar yüzünden yanaşmaktadır. Aslında barıştan yana değildir.

Nitekim, böyle bir anlaşmanın imzalanmasını ertelemekle bu gerçek yüzünü göstermiştir. Türkiye sermaye sınıfının Amerika ile ilişkileri olumsuz bir durumdadır. Amerika Türkiye'ye silah yardımını ve silah satışını kesmiştir. İktidar, yeni Amerikan hükümetinin bozulan ilişkileri düzelteceğini beklemektedir. Sovyetlerle siyasi belge imzalamayı geciktirmekle, Amerikan Hükümetini kendisiyle daha sıkı işbirliği yapmaya zorlayacağını hesaplamaktadır. Sovyet - Türkiye halklarının dostluğunu, emperyalist politika için siyasi şantaj olarak kullanmaya çalışmaktadır.

Türkiye'deki bütün sosyalistler ve barıştan yana güçler Türkiye sermaye sınıfının bu oyununu bozmalıdır. Sermaye sınıfının ikiyüzlülüğünü sergilemelidir.

Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında dostluk ve kardeşlik anlaşması imzalanmalıdır. Bu anlaşmanın imzalanmasıyla uluslararası barışın sağlanmasında önemli bir adım atılmış olacaktır. Sermaye sınıfı silahlanma ve savaş sanayisi kurma emellerini gerçekleştirmek için hayali bir «Sovyet tehlikesi» gerekçesi arkasına sığınamıyacaktır. «Sovyet saldırganlığı» masalını sürdüremiyecektir.

Moskova'da 1921 yılında Sovyetler Birliği ile Türkiye arasında Dostluk ve Kardeşlik Anlaşmasının imzalandığı törenden bir görünüş.

TÜRK - SOVYET İLİŞKİLERİNDE SON DURUM

1975 yılında Kosigin Türkiye'ye geldiği zaman, iki ülke arasında bir siyasi anlaşma yapılması kararlaştırılmıştı. Türk ve Sovyet Dışişleri Bakanlıklarında bu anlaşmanın taslakları hazırlanmış ve ilk temaslara başlanmıştır.

Geçtiğimiz Kasım ayında da konuya ilişkin çalışmalar sürdü. Ancak iki tarafın hazırladığı taslaklar resmen açıklanmadı. Basında yer alan yazılara göre Sovyet önerisi şunları kapsıyordu:

1 - Taraflar birbirlerinin toprak bütünlüğüne ve siyasal bağımsızlığına karşı tehdit veya kuvvet kullanmaya başvurmaktan kaçınırlar.

2 - Taraflar karşılıklı olarak birbirlerinin sınırlarını dokunulmaz sayarlar ve bunun sonucu olarak bugün olduğu gibi gelecekte de bu sınırlara saldırıda bulunmaktan kaçınırlar.

3 - Taraflar aralarındaki anlaşmazlıkları barışçı yollarla çözerler.

4 - Taraflar doğruca veya dolaylı olarak birbirlerinin ulusal yetkisi çerçevesine giren konulara karışmaktan kaçınırlar.

Türkiye, kapitalist sistemin askeri örgütü NATO'ya üye olduğundan bu anlaşmanın isminin «saldırmazlık paktı» olmasını istemiyordu. Bu yüzden «politik belge» denildi. Bu belge Türkiye Cumhurbaşkanının 1977 baharında Sovyetlere yapacağı gezi sırasında imzalanacaktı. İki ülke arasında temaslar yürütülürken Alman basınında bu anlaşmaya karşı çıkan yazılar yayınlandı. Anlaşmanın «kamufle edilmiş bir saldırmazlık paktı» olduğu, NATO anlaşmasına aykırı olduğu öne sürüldü.

Ayrıca yeni ABD Başkanı Carter, Türkiye'de Amerikan üslerinin büyük önem taşıdığı yolunda açıklamalarda bulundu. ABD'nin Türkiye ve Yunanistanla olan ilişkilerine aynı ölçüde değer verdiğini bildirdi. Seçim kampanyası sırasında daha çok ABD'deki Yunan asıllıların oylarını almak kaygısıyla Yunanistan yanlısı gibi görünen Carter'in tutumundaki değişiklik üzerine Türkiye hükümeti de Sovyetlerle imzalayacağı anlaşmayı erteleme yolunu tuttu.

Yapılacak anlaşmayla daha çok hükümeti bağlamak isteğiyle, anlaşmayı Cumhurbaşkanı yerine Demirel'in imzalayacağı söylendi. Sovyetler Birliği anlaşmanın Kasım ayı sonunda Arpaçay Barajının temel atma töreninde imzalanmasını istedi. Bu törene Kosigin de gelecekti. Demirel, bütçe çalışmalarını öne sürerek Kosiginden ziyaretini ertelemesini istedi. Bu arada Türkiye'ye bir ziyaret yapan Amerikan ticaret bakanı «Amerika'nın şu sıralarda anlaşmanın imzalanmasına karşı olduğunu» bildirdi. Sonuç olarak anlaşma şimdilik geri bırakıldı.

Siyasi anlaşmada durum bu iken, geçtiğimiz günlerde Sovyetler Birliğine giden Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Selahattin Kılıç, 12 Aralıkta Moskova'da 10 yıl süreli bir ekonomik anlaşma imzaladı.

KAPİTALİST DÜNYADA GREVLER ARTIYOR

TÜRKİYE'DE İŞÇİLER DİRENİYOR

Noramin Fabrikası işçileri üzerindeki patron ve jandarma baskısı sürüyor

Noramin işçileri fabrika önünde.

İSTANBUL (İşçi Davası) — İstanbul, Levent sanayi sitesinde kurulu NORAMİN (Norm-Melamin) Tabak Fabrikasında direniş var. 250 işçi 15 Aralık 1976 günü direnişe başladı. DİSK'e bağlı Lastik - İş sendikası üyesi işçilerin direnişi devam ediyor.

Noramin Tabak Fabrikası işçileri, toplu iş sözleşmesinden doğan haklarının uygulanması için direnişe başladılar. Patron işçilerin sözleşmeden doğan haklarını tanımıyor. Direnişin daha ikinci günü patronun isteğiyle fabrikaya bir grup jandarma geliyor. Direnişteki işçileri dağıtmak için kadın işçileri bile dipçikliyorlar. Sonra sekiz erkek işçiyi karakola götürüp dövüyorlar. Jandarmaların dipçikle dövdüğü Hülya Yılmaz adındaki hamile bir kadın işçi erken doğum yapıyor. Bebek hastahenede oksijen tüpü ile yaşıyor.

Noramin fabrikası işçileri çalışma şartlarını ve olayları şöyle anlatıyorlar :

«Toplu sözleşme uygulanmıyor. Günde üç kap yemek verilmesi gerekirken iki kap veriliyor. Çalışma sırasında zehirli gazlar çıkıyor. Bunun için her gün yoğurt verilmesi kabul edilmiş. Fakat patron sadece haftada bir gün yoğurt veriyor. Üstelik zehirli gazları dağıtmak için teşkilat yok.

Patron hiç bir insani hak tanımıyor. Ailemizden biri ölse yine de izin vermiyor. Üstelik hiç ahlak kuralı tanımıyor. Kadın işçilerin işyerinde soyunma dolabı yok. İşveren vekilleri, ustabaşılar kadın işçilerin tuvaletlerine gidiyorlar. Bunun önlenmesi için hem patrona hem sendikaya başvurduk. Ama bugüne kadar önlenmedi.

Direniş başlayınca sendikadan çadır ve başka malzeme istedik vermediler. Biz yine de gece gündüz direnişimizi sürdürüyoruz.

Fakat sendika yöneticileri direnişimizin haklı olduğunu, bütün işçilerin birlik - beraberlik içinde olduğunu anlayınca bize sahip çıkmaya başladılar. Ne olursa olsun biz sendikamıza sahip çıkacağız ve direnişimizi sonuna kadar sürdüreceğiz.

İşveren Lokavt uygulıyarak bütün işçileri işten çıkarmış olduğunu iddia ediyor. Zaten daha önce arkadaşlarımızı tek tek çıkarıyordu. Son olarak 15 tabak kırdı diye emekliliği yaklaşan bir arkadaşımızı işten çıkardı.

Biz isteklerimiz kabul edilinceye kadar direnişimizi sürdüreceğiz. Ka-

Arjantin otomatif işçilerinin gösteri yürüyüşü.

DÜNYA İŞÇİLERİ GREVDE

Kapitalist sistemin ekonomik ve sosyal bunalımı artarak devam etmektedir. Sadece Aralık ayı içinde yüzbinlerce işçi grev ve protesto eylemleri yapmıştır.

AMERİKA : Amerika hemen her gün işçilerin grev, direniş ve gösterilerine sahne olmaktadır. Son olarak Westinghouse Elektrik şirketinde 45 bin işçi daha greve başlamıştır. Aynı işyerinde bundan evvel 15 bin işçi greve başlamıştı. Böylece grevci işçilerin sayısı 60 bini bulmuştur.

Yine Amerika'nın Columbus şehrinde otobüs işletmelerinde çalışan şoförler, teknisyenler ve bakım işçileri, maaş zammı isteklerinin kabul edilmemesi üzerine greve başlamışlardır.

FEDERAL ALMANYA : F. Almanya'da Demir ve Çelik Endüstrisinde çalışan 282 bin işçi patronların toplu sözleşme görüşmelerindeki olumsuz tavırları için çeşitli protesto eylemlerine girişmişlerdir. İşçilerin bağlı bulunduğu IG METALL Sendikası, başta yüzde 8.5 ücret zammı olmak üzere, senelik izinlerin yükseltilmesi, gece vardiyası pirimlerinin arttırılmasını istemektedir. Patronlar yüzde 5 ten fazla bir ücret zammına yanaşmamaktadırlar.

Bunun üzerine işçiler çeşitli uyarı grevlerine ve protesto gösterilerine başlamışlardır.

ARJANTİN : Arjantin'de otomotif sanayisi işçileri daha iyi bir ücret için büyük gösteriler düzenlemişlerdir. Bilindiği gibi, askeri rejim 36 sendikaya süresiz olarak her türlü eylemi yasaklamış ve yönetimi ele almıştır. Fakat bütün bu önlemlere rağmen Arjantin'de işçi eylemleri engellenememiştir. Tam tersine giderek artmaktadır.

İSPANYA : Faşist İspanya'da işçi sınıfı, sermaye sınıfının baskısına karşı her gün yeni bir eyleme girişmektedir. Son olarak, sermaye sınıfı iktidarının ekonomik politikasını protesto etmek amacıyla 2 milyon işçi genel grev yapmıştır. Genel grev sırasında emniyet kuvvetleri ile grevci işçiler arasında olaylar çıkmış ve polis 300'e yakın işçiyi tutuklamıştır. İspanya işçi sınıfı, hükümetin aldığı «ücretleri dondurma» kararını protesto etmek, sendika ve politik özgürlükler kazanmak için yaptığı mücadelede her geçen gün başarıya doğru adım atmaktadır.

YORUM

Bütün kapitalist dünyada sermaye sınıfı ile işçi sınıfı arasındaki mücadele artan bir yoğunluk ve hızla sürmektedir.

Patronlar, «fabrika benim malım, istediğimi yaparım» anlayışı ile hareket etmektedirler. Bu fabrikalarda çalışan işçilere hiç bir hak tanımak istemiyorlar. İstediği işçiyi işten atıp, istediğini işe alıp, kendi istediği ücretten çalıştırmak istiyorlar. İşçiler bu sömürüye karşı çıkınca da hemen kolluk kuvvetlerini yardıma çağırıyorlar. Dayak ve hapis korkusuyla işçileri sindirmek istiyorlar.

Bu uygulama bütün kapitalist ülkelerde değişmiyor. İster İspanya gibi faşist ülkeler olsun. İster Türkiye gibi çok kısıtlı demokratik hakları olan ülkelerde olsun. İsterse Fransa gibi demokrasinin beşiği sayılan ülkelerde olsun. Metod hiç değişmiyor. Önce patronun baskısı. Yetmeyince jandarma ve polis baskısı. Dayaklar, hapisler...

Buna karşılık işçi sınıfının en büyük gücü, birlik - beraberliği ve dayanışması. Önce işçilerin mümkün olduğu kadar birlik - beraberlik içinde olması gerekiyor. İkincisi bu birlik kuru bir birlik olmamalı, siyasi hedefleri olan bir birlik olmalıdır. Sermaye sınıfına karşı mücadeleyi hedef alan bir birlik olmalıdır. Yoksa bugün Türkiye'de Türk - İş gibi bir sendikada kurulan beraberlik, işçi sınıfının gücünü arttırmaz. O, kuru bir beraberliktir. «Sınıf mücadelesini» hedef alan bir sendikada beraberliğin anlamı vardır. İkincisi, işçiler aynı sınıfın insanları olarak hangi iş kolunda çalışırlarsa çalışsınlar ve hangi işyerinde çalışırlarsa çalışsınlar, birbirleriyle dayanışma içinde olmalıdırlar. Ancak o zaman sermaye sınıfına karşı verdikleri mücadelede başarılı olabilirler. Fransa işçilerinin direnişi buna bir örnektir. 1500 kadar matbaa işçisinin hakları için icabında bütün Fransa işçileri ayağa kalkmış ve arkadaşlarının yanında saf tutmuşlar ve böylece patronu ve onun siyasi iktidarını dize getirmişlerdir.

Ancak işçilerin bu birliği sadece sendikal alanda olmamalıdır. Fransa ve İspanya'da işçilerin direnişlerinde başarıya ulaşmalarının en büyük nedeni onlara yol gösterecek ve bütün işçileri harekete sokacak kendi öz partilerinin bulunmasıdır. Böyle partilerin olmadığı ya da yeteri kadar etkin olmadığı ülkelerde işçi sınıfının yine kendiliğinden gelme mücadelesi olur amma, bunlar belirli bir hedefe doğru yürüyen bir mücadele olmaz. Ve işçi sınıfını sermaye sınıfının sömürüsünden kurtaramaz. Şu halde işçi sınıfı hem sendikal alanda sınıf mücadelesi yapmak için birliğini sağlamalı hem de kendi öz partisinin oluşturulması ve yasal olarak kurulması için mücadele vermelidir.

DE- KO işçileri «mücadelemizde kararlıyız» diyorlar.

DE-KO İŞÇİLERİ DİRENİYOR

İSTANBUL (İşçi Davası) — İstanbul, Levent sanayi sitesinde kurulu DEKO Kilit Fabrikasında çoğu genç işçi olmak üzere 51 işçi çalışıyor. Bir çok işçi uzun yıllardanberi bu fabrikada çalışıyor. Fabrika on sene evvel kurulmuş. Patron kurulduğu gündenberi fabrikaya sendika sokmamış. İşçilerin sendikalı olmasını daima engellemiş. Bunun için baskılar yapmış.

İşçiler Aralık ayı başında, İleri Maden - İş Sendikasında örgütlenmişler. Ezeldenberi işçilerin sendikalı olmasına karşı çıkan patron, sendika lafını duyar duymaz hemen jandarma çağırıp, işçileri zorla fabrikadan dışarı attırmış. İşçiler olayı şöyle anlatıyorlar :

«Bu fabrikaya patron sendika sokmak istemiyor. Bizim İleri Maden - İş Sendikasına üye olduğumuzu öğrenince, «zarar ettiği için fabrikayı kapattığını» söyledi. Ve bizi jandarma zoruyla dışarı attırdı. Aslında patron değil zarar etmek, çok büyük kârlar sağlıyor. Daha bir kaç gün önce yeni makinalar getireceğini söylüyordu. Hatta fabrikayı büyütmek için yanına yeni bir inşaata başlamıştı. Patronun avukatı bize gelip «bu fabrika bizim malımızdır. İster açar, ister kapatırız. Bu işyerine sendika giremez» demiştir.

Patron bizi jandarma zoruyla dışarı atınca biz de direnişe başladık. Biz çalışmak istiyoruz. Fakat sendika hakkımızdan da vazgeçmiyeceğiz.»

Bu devirde, işçi sınıfının en tabii hakkı olan «sendika kurma» hakkını bile tanımıyan, mevcut kanunları bile hiçe sayan Deko kilit fabrikası patronu çağdışı bir anlayış sahibidir. Kendi kârı için her türlü haksızlığı ve kanunsuzluğu yapmaktan çekinmiyen bir sömürücüdür.

Fransa matbaa işçilerinin protesto yürüyüşü.

FRANSA İŞÇİLERİNİN ZAFERİ

Fransa'da aylardanberi devam eden bir matbaa işçileri direnişi var. Direnişe geçilen işyeri «Parisien Libere» gazetesinin basıldığı matbaa. Bu işyeri patronu gazetesini başka bir patrona sattı. Yeni patron, yeni makinalar alıp işçi sayısını azaltacağını söyledi ve işyerinde çalışan işçilerin dörtte üçünün işine son verdi. Olaylar bundan sonra başladı. Bütün işçiler greve başladı.

Bunun üzerine patron gazetesini başka matbaalarda bastırmak istedi. O zaman demiryolu ve kara nakliyatında çalışan işçiler, başka matbaada basılan gazetenin yükleme - boşaltma işlerini yapmadılar.

Patron bu sefer Paris dışında, başka şehirlerde gazetesini bastırmak istedi. O zaman diğer şehirlerdeki matbaa işçileri gazetenin baskısını yapmadılar.

Ne olursa olsun, işçilerin direncini kırmaya kararlı olan patron, bu sefer yeni bir matbaa kurdu. Etrafını elektrikli tellerle çevirdi, özel polis köpekleri ile ve kendi adamlarından koruma ekipleri kurdu. Daha sonra da bir mahkeme kararına dayanarak polis zoruyla işçileri bulundukları işyerinden attırdı.

Fakat bu sefer bütün Fransa işçileri ayağa kalktı. Bütün matbaa işçileri greve başladı ve Fransa'da hiç bir gazete yayınlanamaz oldu. Ayrıca iki büyük sendika genel grev kararı alarak, 100 bini aşkın işçiyle Paris'te gösteri yürüyüşü yaptı.

Sonunda zafer işçi sınıfının oldu. Her türlü yolu deneyip, başarılı olamıyan patron ve hükümet, işçilerin isteklerini kabul etmek zorunda kaldı.

TÜRKİYE'DE SOSYALİZMİN SORUNLARI

EKONOMİK VE SİYASİ MÜCADELE İÇİNDE SOSYALİST İŞÇİLERİN GÖREVİ

Türkiye işçi sınıfı artık tamamıyle karanlıklara gömülü olmaktan çıkmıştır. Türkiye işçi sınıfı «kendisi için sınıf» olma aşaması içindedir. «Sınıf bilinci» içindedir. Hiç değilse öncü işçiler «işçiler» diye konuşmuyorlar. «İşçi sınıfı» diyerek konuşuyorlar. Halil Tunç gibi sermayeye satılmış sarı sendikacılar ısrarla ve inatla «Türk işçi hareketi» diyorlar. Fakat Türk - İş Konfederasyonu içindeki bir çok sendikacı ve işçi «işçi sınıfı hareketinden» söz ediyorlar. Demek ki işçilerin önemli bir kesimi, kendilerinin ayrı bir sınıf olduğunun bilincine varmıştır. Artık onlar bilmektedirler ki: bir yanda kendilerini çalıştıran ve emeklerini sömüren patronlar yani sermaye sınıfı var. Onun karşısında ise, işgücünü satarak yaşayan işçi sınıfı var. Bu durum önemli bir aşamadır. Ve buna «işçi sınıfının sınıf bilincine» varması denilir.

Ancak, Türkiye işçi sınıfı, siyasi bilince ulaşma noktasında henüz geridir. Bu demektir ki: daha az işçi siyasi mücadelenin gerekliliğini anlamakta ve bunun sosyalist bir siyasi mücadele olduğuna inanmaktadır.

KENDİLİĞİNDEN - GELME YIĞIN HAREKETLERİ

Türkiye işçi sınıfı 1963 - Kavel 1965 - Kozlu olayları gibi önemli dönüm noktalarından geçerek, yükselen bir çizgi içinde ekonomik mücadele vermiştir, vermektedir. Grevler, işgaller, boykotlar sürmüş ve sürmektedir. Fakat bütün bu hareketler özünde siyasi mücadele değil, ekonomik mücadeledir. Ve bunlar işçi sınıfının kendiliğinden - gelme yığın hareketleridir.

Özellikle işçi sınıfının kendiliğinden - gelme yığın hareketi, ekonomik mücadelesi son yıllarda çok yüksek boyutlara ulaşmıştır. Sadece işçi sınıfının değil, köylülük, öğrenci, öğretmen, meslek odaları gibi bir çok orta sınıf unsurlarının da kendiliğinden hareketi yüksek boyutlara ulaşmıştır.

EKONOMİK MÜCADELENİN ANLAMI

«..işçi sınıfı hareketinin kendiliğinden - gelme gelişmesi, onu, burjuva ideolojiye boyun eğmeye götürür.» (Lenin, Ne yapmalı - 51)

İşçi sınıfının ekonomik mücadelesi temelinde kendiliğinden - gelme bir mücadeledir. İşçi sınıfı, kendi pratiği içinde, patronlara karşı mücadele etmenin gereğini duyar. Bunun örgütlenmesini kurar ve mücadelesini yapar. Bu mücadele, günlük ekmek kavgası için verilen bir mücadeledir. Kapitalist toplum düzenini değiştirmeyi amaçlıyan bir mücadele değildir.

İşçi sınıfını sadece ekonomik mücadele içinde tutmak aslında tamamen sermaye sınıfının istekleri içinde tutmaktır. Onun içindir ki, işçilere hedef olarak sadece ekonomik mücadeleyi göstermek ve örgüt olarak sendikayı göstermek, işçi sınıfını kapitalist düzen içinde tutmaktır. Yapılan mücadele istediği kadar sınıf mücadelesi olsun, işçilerle - patronların mücadelesi olsun, durum değişmez. Sadece ekonomik alanda yürütülen mücadele sermaye sınıfının temel çıkarlarına aykırı değildir. Bu sebepten, siyasi hedefler göstermeden «işçi sınıfının tek kuruluşu DİSK'tir» demek tam bu manâya gelir. Şu katılmadık bir ekonomizmi ve sermaye sınıfı görüşünü ifade eder.

EKONOMİK MÜCADELENİN YÜKSEKLİĞİ SOSYALİST MÜCADELENİN YÜKSELDİĞİNİ GÖSTERMEZ

Kimilerinin zannettiği gibi, işçi ve emekçi sınıfların kendiliğinden - gelme hareketinin yüksekliği, otamatik olarak sosyalist hareketin de yükseldiğini göstermez. İşçi sınıfı hareketi, örneğin İngiltere maden işçilerinin «hükümeti devirmesi» kadar yüksek olabilir. Ama bu demek değildir ki sosyalist hareket de aynı derecede yüksektir. Nitekim bunun böyle olmadığının en açık örneği yine İngiltere'dir. İngiltere işçi sınıfının sosyalist siyasi seviyesinin düşüklüğüdür. Daha yakında İngiliz hükümeti ile işçi sendikaların arasında «kapitalist toplum düzeninin sürdürülmesi için» anlaşma yapılmıştır.

Türkiye gerçeklerinden uzak bir kısım sosyalistler, işçi sınıfı hareketinin son yıllardaki yüksekliğine bakarak «devrim» rüyaları görüyorlar. «Türkiye Nato'nun en zayıf halkasıdır» ya da «Türkiye devrimci durum içindedir» gibi ancak kışkırtma anlamı taşıyabilecek sözler söylüyorlar. İyi niyetle düşünüldüğünde ise, bu politika, işçi sınıfının yığın hareketinin peşinden sürüklenmek ve onda siyasi bilinç unsurunu hiç aramadan yola çıkmak demektir. Tam bir «ekonomizm» dir. Kendiliğinden - gelme harekete boyun eğmektir. Böylesi politika elbette sosyalist bir politika değildir.

EKONOMİK MÜCADELENİN YETMEZLİĞİ

Bilindiği gibi, işçi sınıfı, ekonomik mücadelesiyle, sendika mücadelesiyle, kapitalist toplum düzeni içinde belli seviyede ekonomik kazancını arttırabilir. Ancak bu durum uzun sürmez, yükselen fiyatlar karşısında erir gider.

Kaldı ki işçilerin ekonomik kazançları kısa bir süre artsa bile bu durum sosyal hayatlarını değiştirmez. İşçiler, çoğunlukla, yine aynı evlerde kalırlar. Aynı yemekleri yerler. Yine ev - iş - kahve arasında ömürleri tükenir gider. Olsa olsa evlerine bir - iki yeni eşya alırlar. Böylece patronlar bir eliyle verdiklerini, öbür elleriyle toplamış olurlar.

İşçierin kazancı nekadar artarsa artsın, kapitalist düzende, işçiler için bir dinlenme tesisi, bir spor tesisi, bir eğlence tesisi kurulmaz. İşçilerin aileleri ile, çoluk - çocuklarıyla gidip dinlenecekleri, eğlenecekleri yerler yoktur. Kazançları artsa bile, sosyal yaşantıları değişmez. İşçinin karısı, çalışmıyorsa, yine evde hapistir. Çocuğu yine çamurlu sokaklarda oynamak zorundadır.

İşte onun için denilir ki: «ekonomik mücadele yetersizdir, siyasi mücadele yapmak gerekir. «Gerçekten, içinde yaşadığımız kapitalist toplum düzeni değişmeden, onun sömürüye dayanan çarkları kırılmadan, insanca yaşama olanaklarına kavuşmak mümkün değildir. Kapitalist düzenin ahlaksızlıklarından, vurgunculuğundan, insanı, insan şeref ve haysiyetini bir mal gibi alıp - satan bu çamurdan kurtulmak mümkün değildir.

İŞÇİ SINIFI HAREKETİNİN SAHİPSİZLİĞİ

Türkiye işçi sınıfı hareketi yükselmektedir. Fakat bu hareket aynı oranda ekonomik ve siyasal bir güce ve örgütlenmeye kavuşmamaktadır. İşçiler soruyorlar:

1- sendikalarda nasıl çalışalım

2- siyaset için nasıl ve nereden çalışalım

Bu sorulara bir takım genel doğrularla cevap vermek mümkündür. Ve bugün için yapılacak olan gerçekten sadece budur. İşçilere «işte sosyalist sendikan» ve «işte sosyalist partin» diyecek bir durum yoktur. Çünkü ne bir sendika ne de bir parti buna hak kazanmış değildir.

İşçi sınıfının sendikal hareketi sağıyla - soluyla tamamen sermaye sınıfı ideolojisi içinde hapsolmuş bulunmaktadır. Bir yanda «sınıf mücadelesini» bile tanımıyan hatta faşist sendikalar olmayı amaçlıyan MİSK'inden Türk - İş'ine kadar sarı sendikalar, sağcı sendikalar var. O sendikaların başına çöreklenmiş sermayeye satılmış sendikacılar var. Diğer taraftan ekonomik anlamda «sınıf mücadelesi» sözü eden, ama her geçen gün gene burjuva siyaseti olan soyal demokrat siyasetin etkinlik alanı içine giren DİSK var. Bugün artık DİSK'e sosyalist bir konfederasyon denemez. Dense dense sosyal demokrat bir konfederasyon denebilir. Onun içindir ki bugün öğretmen derneklerinden, sendika kongrelerine kadar hemen her yerde «yaşasın DİSK» diye haykıran ve Türkiye işçi sınıfına kurtuluş kapısı olarak sadece bir sendikayı, üstelik sosyal demokrat bir konfederasyon olan DİSK'i gösterenler, bu anlamda, işçi sınıfına değil, tamamen sermaye sınıfına hizmet etmektedirler.

Siyasi alanda ise Türkiye işçi sınıfı daha beter bir yanlızlık ve sahipsizlik içindedir. Hiç şüphesiz Türkiye sosyalist hareketinin en önemli sorunu «parti» meselesidir. Kurulu olan yasal ve yasal olmayan partiler, bu işi, kendi bütyelerinde çözdükleri iddiası taşımaktadırlar. Bu partilerin eleştirisi ve işçi sınıfı partisinden ne anlaşılması gerektiği ayrı bir yazının konusu olacak kadar uzun ve önemli bir meseledir. Ancak bizim görüşümüze göre böyle bir parti henüz yoktur. İsmen bu amaçlı partilerin bulunması durumu değiştirmez. Bize göre böyle bir parti oluşturulacak ve kurulacaktır. Sermaye sınıfından bağımsız yani onun ideolojik ve yasal sınırlarıyla bağımlı olmayan, her şart altında ve ülke içinde varlığını sürdürebilecek, bağımsız karar alma ve uygulama gücüne sahip bir parti. Sosyal demokrasinin kuyruğuna takılan değil, işçi sınıfı hareketine teorik ve pratik olarak öncülük edebilen bir parti. Böyle bir parti, bir yandan sermaye sınıfına karşı verilen mücadele içinde pişen elemanların partisi olacaktır. Öte yandan sosyalist hareket içindeki sapmalara karşı ideolojik mücadele vere vere kendi programını oluşturacak olan bir hareketin partisi olacaktır. İşte o zaman, işçi sınıfı partisi oluşturulacak ve kurulacaktır.

SERMAYE SINIFININ DURUMU

Türkiye'de yöneten ve yönetilenler bir bekleyiş içindedir. Siyasi iktidar kimsenin gözünde açık olarak belirlenmemiştir. Kimse meseleleri noktalamış değildir. Zaman içinde meselelerin berraklaşması ve adeta kendiliğinden çözüme kavuşması beklenmektedir. Herkesin düşündüğü mevcut durumun geçici olduğudur Sosyalistler de bu toplumsal duruma uymuşlar, geçici ve ne olduğu belli olmıyan bir devrede geçici bir yaşantı sürmektedirler. Daha belirli bir tavır almak için, ortamın daha bir aydınlığa kavuşmasını beklemektedirler.

Türkiye sermaye sınıfı, kendi siyasi kadroları ile uyum içinde değildir. Siyasi kadroları sermaye sınıfının isteklerini gerçekleştirecek seviyede ve güçte görmemektedir. Bunun sancısını çekmektedir. Sermayedarların bir kısmı baskıcı MC iktidarını kendi çıkarına bulurken, diğer bir kısmı sınıf uzlaşılığını savunan CHP'yi uzun vadeli çıkarlarına uygun görmektedir. Ve bütün bunlardan ayrı olarak sermayedarlar, kendi aralarında örgütlenmek ve daha büyük bir güçle siyasi iktidarlar üzerinde etkin olmak için çalışmaktadırlar. Özellikle işçi sınıfı hareketini durdurmak onun siyasi bilinç ve örgütlenmeye kavuşmasını önlemek için çalışmaktadırlar.

SOSYALİST HAREKETİN DURUMU

Türkiye sosyalist hareketinin durumu şu başlıklar altında özetlenebilir:

a- sosyalist hareket, işçi sınıfının kendiliğinden - gelme hareketinin gerisinde kalmıştır.

b- sosyalist hareket, sadece işçi sınıfının değil, demokratik hareketinde gerisinde kalmıştır.

c- sosyalist hareketin geriliği hem teorik alanda hem de pratik eylem alanında söz konusudur.

d- yığınların kendiliğinden - gelme hamlesinin gerisinde kalanlar sadece genel olarak devrimciler değildir. Devrimci işçiler, işçi liderleri bile, işçi yığınlarının kendiliğinden - gelme hamlesinin gerisinde kalmaktadır.

e- sosyalist hareket bölünmüştür. Sosyalist hareket dağınık ve güçsüzdür.

KÜÇÜK BURJUVA SOSYALİZMİNİN BİTİŞİ VE SOSYALİST İŞÇİLERİN GÖREVLERİ

Türkiye sosyalist hareketinde «küçük burjuva soyalizmi» dönemi bitmiştir. Küçük burjuvalar sosyalist mücadeleden çekilmektedirler. Ancak işçi sınıfı öncüleri de bu boşluğu doldurmuş değildirler. Bu boşluk, sosyalist harekette iktidar boşluğu yaratmaktadır.

> «Avrupa'da burjuva demokratların devrimci karekterlerinin artık sona erdiği, buna karşılık sosyalist proletaryanın devrimci karakterinin henüz olgunlaşmamış olduğu..» (Lenin)

Türkiye'de buna benzer bir durum vardır. Ancak bu benzerlik aynı sınıflar bakımından değildir. Burjuva demokratlarının değil, küçük burjuva demokratlarının devrimciliği söz konusudur. Türkiye'de Osmanlı İmparatorluğu döneminden itibaren gelen devrimci - ilerici bir hareket vardır. Bu hareketin öncüleri olan «Yeni Osmanlılar», Jön Türkler, İttihat - Terakki Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi ve 1960'lardan itibaren gelişen ilericilerin - Kemalistlerin hareketleri, 12 Mart darbesine gerekçe olarak gösterilen gençlik hareketleri hep küçük burjuva devrimciliğinin görünümleridir.

Denebilir ki 12 Mart darbesiyle küçük burjuva devrimciliğinin sonu gelmiştir. Gerçi hâlâ ortalıkta yürütülmekte olan sosyalist eylemlerin en aktif unsurları yine küçük burjuva devrimcileri ve öğrencileridir. Fakat tarihen artık küçük burjuva devrimciliği, daha doğrusu, küçük burjuva sosyalistliğinin marksist hareketi temsil etme iddiası sona ermiştir. Elbette küçük burjuva devrimciliği ve reformcu sosyalizm anlayışı tamamıyle yok olmamıştır ve her halde uzun süre yok olmıyacaktır. Devrimci mücadelede hep bir kısım küçük burjuva devrimciliği olacaktır. Ancak bunun tek devrimci hareket olması sona ermiştir.

Ancak buna karşılık işçi sınıfının devrimci karakterinin henüz olgunlaşmamış olduğu bir dönem yaşamaktayız. İçinde bulunduğumuz dönemde böyle bir boşluk söz konusudur. Burada işçi sınıfı öncülerine, sosyalist işçilere büyük görevler düşmektedir:

.Birincisi, öncü işçiler, sosyalizmin bilimini (teorisini) öğrenmek üzere yoğun bir çalışmaya girmelidirler. Süratle ve yoğun olarak okumalıdırlar. Bu konuda aydın sosyalistlerle ortaklaşa çalışmalıdırlar. Böylece öncü işçiler vücutlarıyla yakınlık kurdukları küçük burjuvaların peşinden gitmekten kurtulmalı, akılla ve bilgiyle saf tutacak seviyeye gelmelidirler.

İkincisi, işçi sınıfı öncüleri, işçi sınıfı adına vekaletle iş görülmesi dönemine son vermelidirler. Türkiye'de bugüne kadar, işçi sınıfı mücadelesini hep işçilerden başkaları yürütmüştür. Aydınlar yürütmüştür. Öğrenciler yürütmüştür. Öğretmenler yürütmüştür. Amma işçiler yürütmemiştir. Hatta ekonomik, sendika mücadelesini bile işçilerden çok aydınlar yürütmüştür. Bu dönem bitmeli, işçi ve aydın kökenli sosyalistler omuz omuza sosyalist mücadele yapmalıdırlar.

Bu çalışmada, işçiler, siyasi çalışmaya disiplin getirip, küçük burjuvaları pratik içinde eğitmelidirler. Bugüne kadar tam tersi olmuştur. Harekette daima küçük burjuva aydın sosyalistleri etkin olmuş, işçileri de kendileri gibi geveze ve aylak duruma sokmuşlardır. Oysa işçiler küçük burjuvalara değil, küçük burjuvalar işçilere, daha doğrusu onların çalışma disiplinine uymalıdırlar.

Kısaca öncü işçilerin, sosyalist işçilerin siyasal görevleri bunlardır. Ancak onlar sendika çalışmasına da katılacaklardır. Bu çalışma nasıl yapılmalıdır?

a- İşçiler, bulundukları işyerinde hangi sendika varsa onun içinde çalışmalıdır. Sendika yoksa, işyerinde sendika kurulması için çalışmalıdır. En gerici sendikalarda çalışmaktan kaçınılmamalıdır. «Bu sendika sarı sendika, bundan hayır gelmez» deyip, hemen yeni bir sendika kurma yoluna gitmemelidir. Bu, kolaycılıktır. Sarı sendikaları, sarı sendikacılara terketmektir. Bu durum sermaye sınıfının işine gelir. Önemli olan patronların emrinde sarı sendika bırakmamaktır. Bütün sendikaları işçi sınıfı siyasetine kazanmaktır. Sendika çalışmasında bölücü değil, bütünleştirici olmalıdır.

b- Ancak öncü işçiler, bir an bile, esas mücadelenin siyasi mücadele olduğunu unutmamalıdırlar. Sendika çalışması içinde, daima siyasi çalışmaya kadro kazanmaya çalışmalıdırlar. Esas amaçları bu olmalıdır. Daima önce sosyalist, sonra sendikacı olduklarını unutmamalıdırlar. Sendika çalışması içinde boğulmamalı, siyaseti daima ön plana almalıdırlar. Gerekirse siyaset için sendika hareketini ikinci plana atmalı, fakat bugüne kadar yapıldığı gibi, sendika için siyaseti ikinci plana atmamalıdırlar. Bunun adı «ekonomizm» dir. Sosyalist işçiler ekonomizmin batağına düşmemelidirler. Siyasi laflar edip, işçi sınıfını ekonomizmin batağına çekmek isteyen küçük burjuva sosyalistlerine itibar etmemelidirler.

c- İşçiler «sendika içi demokrasiyi» gerçekleştirmek için çalışmalıdır. Eğer bir sendikada «sendika içi demokrasi» işlemiyorsa, o sendikanın adı ne olursa olsun, o sendika sarı bir sendikadır. Öncü işçiler var güçleriyle «sendika içi demokrasiyi» işletmelidirler.

d- Sendikalar, işçi sınıfının yığın örgütüdür. Buralarda bütün siyasi görüşler, özellikle soyalist görüşler ifade edilmek olanağı bulmalıdır. Bugün Türkiye'de sağdaki ve soldaki bütün sendikalarda sosyalist siyaset yasaklanmaktadır. Sosyalist işçilerin sendika yönetimlerine gelmesine engel olunmaktadır. Sosyalist fikirlerin, sendikalarda ifade edilmesine engel olunmaktadır. Onun için öncü soosyalist işçilerin birinci görevi, sosyalizmin, sendikalarda ifade edilebilmesi olanağını yaratmaya çalışmaktır.

İ. KAFKASLI

SOSYALİST ENTERNASYONAL

SOSYALİST ENTERNASYONAL TOPLANDI

Sosyalist Enternasyonal'e girme kararı alan CHP Genel Başkanı Ecevit, Enternasyonal'in yeni başkanı Willy Brandt ile birlikte görülüyor.

Uluslararası sosyalist partiler birliği olan «Sosyalist Enternasyonal» e üye partiler 26.11.1976 tarihinde Cenevre'de toplandılar. Sosyalist Enternasyonal'e 56 ülkenin sosyalist veya sosyal demokrat partisi üye bulunmaktadır. Bu enternasyonal'e üye olan partilerin sayısı giderek artmaktadır. Nitekim birtakım sosyalist veya sosyal demokrat partinin üyeliğe kabulüne bu toplantıda karar verilmiştir. Sosyalist Enternasyonal'e üye partilerden 19'u bugün kendi ülkelerinde iktidarda bulunmaktadır.

Sosyalist Enternasyonal'in üç gün süren toplantıları neticesinde Willy Brandt (Batı Almanya Sosyal Demokrat Partisi lideri) Sosyalist Enternasyonal'in yeni başkanı seçilmiştir. İsveç Sosyalist İşçi Partisi Dış İlişkiler sekreteri Bernt Carlson'da genel sekreter olmuştur. Seçim sonuçlarından Sosyalist Enternasyonal'in yönetiminde sağ kanadın ağırlığının süreceği anlaşılmaktadır.

Sosyalist Enternasyonal'in toplandığı tarihlerde CHP'nin Genel Kurul Toplantısı yapılmıştır. CHP'nin bu kurultayında Bülent Ecevit'in önerisi ile Sosyalist Enternasyonal'e girme kararı alınmıştır. CHP'nin Sosyalist Enternasyonal'e girmek için müracaatı Enternasyonal'e dahil partilerce olumlu karşılanacaktır. Çünkü, sosyal demokrasiyi bütün azgelişmiş ülkelere yaymak ve bu tür partileri «Sosyalist Enternasyonal» bünyesinde toplamak, enternasyonalin en önemli amaçlarından biridir. Zaten bu toplantıda, Sosyalist Enternasyonal'in yaygınlaştırılması için üyeliğe kabul kolaylaştırılmıştır.

Diğer taraftan yine Kasım ayının sonlarında Akdeniz Sosyalist Partileri Konferansı İspanya'da toplandı. Toplantıya 18 sosyalist parti temsilcisi katıldı. Toplantı neticesinde alınan kararlar bir bildiri ile açıklandı. Konferansa katılan ülkeler sömürgeciliği kınamışlardır. Aralarında ekonomik, siyasi ve kültürel işbirliğinin geliştirilmesi konusunda anlaşmaya varmışlardır. Ayrıca Akdeniz'de barışı korumak için mücadele etmeyi kararlaştırmışlardır.

ENTERNASYONAL NEDİR?

«Enternasyonal» yabancı bir kelimedir. Bu kelimenin Türkçede üç karşılığı vardır: «Beynelmilel», «Milletlerarası», «Uluslararası.»

İşçi sınıfının düşüncesi olan bilimsel sosyalizmin temellerini atanlar Marks ve Engels adlı iki düşünürdür. İşçi sınıfının önderleri baştanberi bütün ülkelerin işçileri arasında dayanışma kurulmasının şart olduğunu söylemişlerdir. Ve ilk uluslararası dayanışma örgütü Marks ve Engels'in çabalarıyla 1864'de İngiltere'de kurulmuştur. Siyaset dilinde «Birinci Enternasyonal» denilen bu örgütün asıl adı «Uluslararası İşçiler Derneği» dir. Birinci Enternasyonal'in tüzüğünde yer alan en önemli iki husus şudur: Tüzükte, işçi sınıfının kurtuluşunun işçilerin kendi çabalarının eseri olacağı belirtilmiştir. Ve, işçi sınıfının kurtuluşu için en başta yapılması gereken işin «örgütlenmek» olduğu ileri sürülmüştür. Marks tarafından ileri sürülen bu hususlara anarşistler karşı çıkmışlardır.

Birincisi 1876'da dağılan Enternasyonal'in ikincisi 1889'da Fransa'da kurulmuştur. Bunun da asıl adı «Uluslararası Sosyalist Partiler Birliği» dir.

Birinci ve İkinci Enternasyonal içinde çeşitli görüşler tartışılmıştır. İşçi sınıfının mücadelesini saptırmaya çalışan görüşlere karşı marksistler tarafından büyük mücadele verilmiştir. İkinci Enternasyonal'de en önemli görüş ayrılığı «savaş» konusunda ortaya çıkmıştır. Emperyalist - kapitalist ülkelerin dünyayı yeniden paylaşmak için aralarında başlattıkları Birinci Dünya Savaşı, İkinci Enternasyonal üyesi partiler için tarihi dönüm noktası olmuştur. **Bu partilerin çoğu kendi ülkelerindeki sermaye sınıfının peşine takılarak savaşı desteklemişlerdir.** Rusya işçi sınıfının önderi Lenin ise sonuna kadar savaşa karşı çıkmıştır. Ve bu önemli ayrılık yüzünden İkinci Enternasyonal dağılmıştır. Bu tarihten itibaren «sosyalist» partiler ile «komünist» partilerin yolları tamamen ayrılmıştır. Dünyadaki komünist partiler 1919 da «Komünist Enternasyonal» i kurmuşlardır. «Komintern» adıyla anılan bu enternasyonal 1943 de kaldırılmıştır. Yerine 1947 de «kominform» adıyla komünist partiler arasında bir haberleşme bürosu kurulmuştur. 1956 yılında da bu büro kaldırılmıştır. Sermaye sınıfının kuyrukçusu sosyalist partiler ise 1923 de «Sosyalist İşçi Enternasyonal»ini kurmuşlardır. Faşizm ve İkinci Dünya savaşı sırasında bu enternasyonal dağıtılmıştır. Daha sonra İngiliz İşçi Partisinin öncülüğünde çeşitli toplantılar yapılmıştır. Ve 1947 de Sosyalist Enternasyonal kurulmuştur. Sosyalist Enternasyonal'e üye partiler 1951 de Frankfurt'ta toplanmışlar ve bir bildiri onaylamışlardır. «Frankfurt Bildirisi» olarak isimlendirilen bu bildiri 1962 de Oslo'da yapılan toplantıda uluslararası bir belge haline getirilmiştir.

«Frankfurt Bildirisi» ve «Oslo Bildirisi» nde yer alan ilkeler Sosyalist Enternasyonal'in ve Enternasyonal'e üye partilerin niteliklerini ortaya koymaktadır. Bu bildirilerde yer alan hususlara diğer yazıda yer verilmiştir.

SOSYALİST ENTERNASYONAL NEYİ SAVUNUYOR?

A — SOSYALİST ENTERNASYONAL KAPİTALİZMİ SAVUNMAKTA, SOSYALİZME KARŞI ÇIKMAKTADIR.

Frankfurt ve Oslo bildirisinin çeşitli yerlerinde Sosyalist Enternasyonal'in hem kapitalizme ve hem de komünizme karşı olduğu belirtilmektedir. Bunların dışında yeni bir toplumsal düzen kurmayı amaçladığı belirtilmektedir. Bildirilerde sık sık «sosyalizm» kavramı kullanılmakta ve bu kavrama sahip çıkılmaktadır. Fakat «Sosyalizm» kavramını gerçek anlamında değil, kendilerine göre yeni bir anlam vererek kullanmaktadırlar. Kapitalizmin reformlarla tamir edilmiş şekline sosyalizm demektedirler. Nitekim adı geçen bildirilerde şu satırları görmekteyiz: **«Sosyalist planlama, bütün üretim araçlarına el koymayı gerektirmez.» «Kapitalizmin en kötü ağırlıkları, sosyalist partilerin, sendikaların devamlı faaliyetleri sayesinde önlenebilir.» «Özel tekelleri kısıtlamak için yeni kanuni tedbirlere gerek görmekteyiz.» «İnsan kişiliğinin hür bir şekilde gelişmesini ancak şimdiki toplumsal ve ekonomik düzenin reformu sağlayacaktır.»**

Kapitalizm üretim araçlarının özel mülkiyetine ve ücretli işgücünün sömürüsüne dayanan bir sistemdir. Sosyalizmde ise üretim araçlarının özel mülkiyeti yoktur. Yani patronlar sınıfı yoktur. Yukarıdaki alıntılardan anlaşılacağı gibi, Sosyalist Enternasyonal kapitalizmin özüne karşı değildir. Kitlelerin büyük ölçüde tepki gösterdikleri bazı yönlerinin tamir edilmesi gerektiğini savunmaktadır. Nitekim yaşanan hayat da bunu göstermektedir. Sosyalist Enternasyonal'in en önemli iki partisi Alman Sosyal Demokrat Partisi ile İsveç Sosyal Demokrat Partisidir. Bu partilerin uzun süre iktidarda kaldıkları dönemde bu ülkelerde kapitalizm en ufak bir zarar görmemiştir. Aksine bu partilerin iktidarı döneminde, büyük sermaye sahipleri en kazançlı dönemlerini yaşamışlardır.

B — SOSYALİST ENTERNASYONAL'İN TANIDIĞI ÖZGÜRLÜK SINIRLIDIR.

Sosyalist Enternasyonal'in bildirilerinde şu satırları görüyoruz: **«Özgürlük olmadan sosyalizm olmaz. Sosyalizm ancak demokrasi ile başarıya ulaşabilir. Demokrasi de ancak, sosyalizmle tam anlamıyla gerçekleştirilebilir.» «Demokrasi, birden fazla partinin ve muhalefetin var olma hakkını gerektirir. Ancak demokrasi, bunları mahvetmek için sözü geçen hakları (düşünce ve ifade özgürlüğü, örgütlenme ve siyasi özgürlük hakları, v.s.) kötüye kullananlara karşı kendini korumak görev ve hakkına sahiptir.»**

Yukarıda da belirttiğimiz gibi kapitalizmin tamir edilmiş biçimine Sosyalist Enternasyonal'de sosyalizm denilmektedir. Yani sosyalizm adı altında kapitalizm savunulmaktadır. Bu bakımdan Sosyalist Enternasyonal'in demokrasisi kapitalizmin var olması ile sınırlıdır. Çünkü kapitalizmin varlığına yönelen düşünce ve örgütlenme özgürlüklerine karşı kendisini (kapitalizmi) korumak görev ve hakkını Sosyalist Enternasyonal kendisine tanımıştır.

C — SOSYALİST ENTERNASYONAL NATO'YU BARIŞIN GÜÇLÜ BİR KALESİ KABUL EDİYOR.

Oslo Bildirisinde şu satırlara rastlıyoruz: **«Batı Demokrasilerinin çoğu NATO ittifakına katılmışlardır. Bu ittifaka bağlı Demokratik Sosyalist Memleketler ittifakı barışın güçlü bir kalesi kabul ederler. Ve bunu muhafaza etmek hususundaki inançlarını teyid ederler.»**

NATO gerçekte emperyalist - kapitalist sistemin, sosyalist sisteme karşı kurduğu saldırı örgütüdür. Hedefi sosyalist sistemdir. NATO barışın değil, saldırının kalesidir. NATO'yu barışın kalesi kabul eden Sosyalist Enternasyonal emperyalist - kapitalist sistemin savunuculuğunu ve koruyuculuğunu yapmaktadır.

D — SOSYALİST ENTERNASYONAL ÜÇÜNCÜ DÜNYA ÜLKELERİNİ KAPİTALİST SİSTEME KAZANMAK İÇİN BÜTÜN YOLLARI MÜBAH GÖRÜYOR.

Sosyalist enternasyonal her alanda gösterdiği iki yüzlülüğünü, üçüncü dünya ülkelerine karşı tavrında da göstermektedir. Adı geçen bildirilerden alınan şu satırlar bunu göstermektedir. **«Sosyalist Enternasyonal bütün ülkelerin kendi kaderlerini kendilerinin tayin edebilmeleri hakkını kabul eder.»** denildikten sonra devamla şöyle deniliyor: **«Bloklar dışında kalmış memleketlerin komünist kontrolü altına düşmemeleri hayati önem taşımaktadır. Bu memleketleri kendi arzuları hilafına Batı İttifakına çekmek için bir girişimde bulunulmalıdır.»**

Emperyalist - kapitalist sistemin üçüncü dünya ülkelerine ihtiyacı vardır. Hammadde deposu olarak, ucuz işgücü olarak ve pazar olarak ihtiyacı vardır. Sosyalist Enternasyonal bunu çok iyi bilmektedir. Sosyalist Enternasyonal bu ülkeleri emperyalist - kapitalist sistem içinde tutabilmek ve kazanabilmek için bütün yolları kendisine reva görüyor.

E — SOSYALİST ENTERNASYONAL ÜLKELERE ÇAMUR ATIYOR.

Sosyalist Enternasyonal'in bildirilerinde sosyalist ülkeler kastedilerek şöyle deniliyor: **«Komünizm, sosyalist harekette payı bulunduğunu iddia eder. Bu iddia yanlıştır. Aslında komünizm sosyalizmi tanınmayacak kadar değiştirmiştir.»**

Sosyalist Enternasyonalizm sosyalist ülkeler hakkında yapmış olduğu suçlama aslında kendisine aittir. Sosyalizmi tanınmayacak hale sokan, ona başka anlamlar veren sosyalist enternasyonal'in kendisidir. Kapitalizmi allayıp - pullayıp sosyalizm diye yutturmaya çalışan Sosyalist Enternasyonal'in kendisidir.

SOSYALİST ENTERNASYONAL VE CHP

Günümüzde kapitalist sistem bunalım içindedir: Kapitalist ülkelerde işsizlik artmaktadır. Hayat pahalılığı günden güne yükselmektedir. Üretim seviyesi ile düşmektedir. Diğer taraftan dünya sosyalist sisteminin, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının ve sömürge ülke halklarının mücadeleleri yükselmektedir.

Bu durum karşısında kapitalist sistemin umudu sosyal demokrasi olmaktadır. Kapitalist sistem içine düştüğü bunalımdan kurtulmak ve sistem olarak varlığını daha uzun süre sürdürebilmek için bugün sosyal demokrasiye sarılmaktadır. Sosyal demokrasiyi yaygınlaştırmak ve böylece kapitalist sistemin bütünlüğünü sosyal demokrasi çerçevesinde yeniden sağlamaya çalışmaktadır.

İşte Sosyalist Enternasyonal böyle bir görevi üstlenmektedir. Enternasyonal'in amacı, kapitalist sistemin bütünlüğünü sosyal demokrasi çerçevesinde yeniden sağlamaya çalışmaktadır. İşçi sınıfının mücadelesini zayıflatmaya çalışmaktadır. Sosyalist Enternasyonal'in bunu sağlayabilmek için öne sürdüğü tedbirler şunlardır :

a — Birtakım reformlar yapılarak işçi sınıfına ve diğer emekçi sınıflara bazı tavizler verilmelidir. Kapitalist sistemin varlığını zedelemeden, birtakım fedakarlıklar yapılmalıdır.

b — Üçüncü dünya ülkeleri ile ilişkiler yeniden düzenlenmelidir. Bu ülkeleri kapitalist sistemin bütünlüğüne kazanmak ve kapitalist sistemin içinde tutmak için bu ülkelere yardımlar arttırılmalıdır. Bu ülkelerdeki dikta rejimlerine karşı çıkılmalıdır. Sosyal demokrasi bu ülkelerde yaygınlaştırılmalıdır.

c — Sosyalist sistemle olan ilişkiler «detant» politikası çerçevesinde sürdürülmelidir.

CHP bu Sosyalist Enternasyonal'e girme kararı almıştır. Bu karar ile CHP, kapitalist sistem ile bütünleşmek ve o bütünlük içinde yer almak isteğini bir kere daha belirtmiş olmaktadır. Diğer bir ifade ile kapitalist sistemin bugünkü siyaseti ile CHP'nin tavrı denk düşmektedir. CHP, Türkiye sermayedar sınıfının çıkarlarını, kapitalist sistemin bütünlüğü içinde yer alarak sistemin siyasetine uygun şekilde geliştirmek istemektedir.

Durum böyle iken Demirel, CHP'nin Sosyalist Enternasyonal'e girme isteğini kendi politik hesapları için kullanmaya çalışıyor. «CHP sosyalist değilse Sosyalist Enternasyonal'e ne işi var?» diyor. Halbuki Demirel'in kendisi de CHP'nin sermaye sınıfına hizmet etmek isteyen bir parti olduğunu biliyor. Ama CHP've işçi sınıfının sosyalist sınıf partisiymiş gibi hava vermeye çalışıyor. Böyle bir hava vermekle işçi sınıfının bağımsız siyasetini CHP'ye kanalize etmek istiyor. Diğer taraftan da sağ eğilimli seçmenleri kendi bünyesinde toplamaya çalışıyor. Demirel'in bu konuda söyledikleri ciddi tarafı olmayan siyasi bir laf ebeliğidir.

Netice olarak CHP'de, AP gibi Türkiye'deki sermayedar sınıfının çıkarlarına hizmet etmek isteyen bir partidir. CHP, bunu, Sosyalist Enternasyonal içinde yer almakla daha iyi sağlayacağına inanmaktadır.

İŞÇİLERE BASKI UYGULANIYOR

Resimde grevci Mannesman işçileri görülüyor.

Mannesman işçileri Grevde

Mannesman Boru Fabrikası, Sümerbank'ın ortak olduğu, İzmit bölgesinde kurulu bir fabrikadır. DİSK'e bağlı Maden - İş üyesi 680 işçi, 14 Aralık'ta başlayan grevlerini sürdürüyor.

Fabrikanın yönetimi Sümerbank'ın elindedir. Sümerbank - Mannesman ortaklığı olan bu şirket aynı zamanda MESS (Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası) üyesidir. Grev, işçi sendikası ile MESS arasındaki toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine başladı.

Uyuşmazlığa sebep olan nokta, işçilerin muvakkat işçiliğin ortadan kaldırılması ve ücret zammı istekleri. İşveren sendika bu konuda uzlaştırma kurulunun kararını da reddetti. İşçiler haklı isteklerini almak için greve başvurmak zorunda kaldılar.

Sümerbank'la ortak olan Mannesman, uluslararası faaliyet gösteren büyük bir yabancı şirket. İşçi sendikası ile anlaşmaya varılmasını istiyor. MESS ise kasden grevi uzatıyor. Bir devlet kuruluşu olan Sümerbank'ın boru sanayiindeki pazarını, Borusan isimli özel şirketin ele geçirmesine yardımcı olmaya çalışıyor. İşçilerin hak mücadelesini patronlar kendi çıkarları için kullanmaya çalışıyorlar.

Fabrikada çalışan işçiler için iş güvenliği diye bir şey yok. Havalandırma tesisatı yok, ısıtma tesisatı yok. Sık sık iş kazaları oluyor. Her yıl ortalama 6 işçi iş kazasında ölüyor. İşçi sendikası toplu sözleşmede bu konuları da halletmeye kararlı.

Mannesman işçilerinin grevi ilk ayını doldurmak üzere. Fakat işyerinde işçiler eğitim yapmıyorlar. Televizyon seyrederek ve kumar oynayarak vakit geçiriyorlar.

Mintaks ve Alo işçileri toplu halde.

Mintaks ve Alo işvereni işçilere Baskı Yapıyor

MİNTAX Krem ve ALO Toz Deterjan Fabrikası İstanbul - Halkalı'da kurulu bir fabrikadır. İşyerinde çoğu kadın 170 işçi çalışmaktadır. İşçiler bağımsız Kimsan - İş sendikasına üyedir. Sendika, 13 Aralık 1976 dan beri toplu sözleşme görüşmelerini yürütüyor. Kimsan - İş önce, işveren tarafından kurdurulmuş sarı bir sendika idi. Ancak Kasım ayında yapılan olağanüstü kongrede yönetime «devrimci» işçiler geçti.

«Devrimci» işçilerin işbaşına geçmesinden sonra işveren işçilere baskı yapmaya başladı. Yemekler kötüleşti. Hergün kuru fasulye, nohut çıkar oldu. İşçiler kendileri bir liste yaparak yemeklerin düzelmesini istediler. Fakat işveren aldırmadı. Bunun üzerine işçiler 24 Ocak günü boykot yaptılar. Yine düzelmedi. 25 Ocak günü tekrar boykot yaptılar. Sonunda işveren, sendika yöneticileriyle görüşme yapt. Buna göre bundan sonra yemekler işçilerin yaptıkları listeye göre çıkacak.

İşyerinde iş emniyeti de yok. Sık sık işkazaları oluyor. Zehirlenmeler oluyor. Avrıca işçiler işe gelmek için sabah 7.00'de yola çıkıyorlar, akşam 19.00'da işi bırakıyorlar. Bir dakika dinlenmeden 12 saatlik çalışma. Ücret ise asgari ücret düzeyinde. İşveren, bunların hiçbirine aldırmıyor. Üstelik, sendikanın sarı yöneticilerini değiştirdikleri için işçileri küfürle, tehditle çalıştırıyor. Baskısını sürdürmek için fabrikanın yönetim kademelerine emekli astsubaylar alıyor. Askeri metodlar uygulamaya çalışıyor.

YOĞURT FABRİKASINDA JANDARMA BASKISI

İstanbul - Büyükçekmece'deki Topçuoğlu Yoğurt Fabrikasında 47 işçi çalışıyor. Buradaki işçiler hiçbir sosyal hakka sahip olmadan çalışıyorlar. Çalışma süresi gece - gündüz demeden 15 saati buluyor. İşçiler sık sık iş kazasına uğruyorlar. Ücretler çok düşük. Senelik izin yok, hiçbir sosyal hak yok. Çevre köylerden gelip çalışan işçiler, fabrikanın ahır gibi pavyonunda kalıyorlar.

İşçiler sendikalaşmak istiyor. Topluca patrondan zam istiyor. Fakat patron işçileri kovuyor, görüşmüyor bile. Birde üstelik işçileri jandarma baskısı ile yıldırmaya çalışıyor. İşçiler patronun emriyle karakola götürülüyor. İşçiler jandarma zoruyla fabrikadan atılmış durumda. Fabrikada jandarma sürekli nöbet tutuyor. Jandarma Karakol Komutanı, patronun özel muhafızı gibi hareket ediyor. Çalışmak isteyen işçileri içeri bırakmıyor. Bölge Çalışma Müfettişi patrona işçileri çalıştırmasını söylediği halde, işveren buna da kulak vermiyor. Jandarma ile elele, hak hukuk tanımadan istediği gibi davranıyor.

İşçiler sendikalaşmak ve insanca çalışmak için mücadelelerini sürdürüyor. Çevre fabrikalarda çalışan işçiler de kendilerini destekliyor. Fakat patron da devlet gücünü arkasına almış, kanunsuz lokavtını sürdürüyor. «Bu işçiler zam istiyor, bu işçiler sendikalaşmak istiyor, ben bunları çalıştırmam» diyor.

Topçuoğlu yoğurt fabrikası işçileri jandarma karakolunda.

İNTERCONTİNANTAL IŞÇİLERİ DİRENİYOR

"ONUR MÜCADELESİ VERİYORUZ"

İstanbul - Taksim'deki İntercontinental Oteli'nde çalışan 300'e yakın işçi haklı mücadelelerini sürdürüyor. DİSK'e bağlı Turizm - İş Sendikası üyesi işçileri, Etap, Maçka ve Şeraton otellerinde çalışan işçiler yemek göndererek, direnişe katılarak destekliyor.

Direnişin sebebi, işçilerin büyük bir çoğunluğunun üyesi bulundukları Turizm - İş Sendikasına Toplu Sözleşme yetkisinin tanınmaması. İşçilerin direnişine sebep olan olayların gelişmesi ise şöyle :

Otelde çalışan işçilerin büyük çoğunluğu Turizm - İş üyesi olduğu halde Bölge Çalışma Müdürlüğü yetkiyi sahte fiş düzenleyen Oleyis Sendikasına veriyor. Bunun üzerine Turizm - İş, İş Mahkemesine itirazını bildiriyor. İş Mahkemesinin görevlendirdiği bilirkişi, Oleyisin üye fişlerinin sahte olduğunu tesbit ediyor. Mahkeme de Oleyis'in yetkisini iptal ediyor. Fakat Bölge Çalışma Müdürlüğü yine de yetkiyi Oleyis Sendikasına vermekte ısrar ediyor. Bu sefer Mahkeme Bölge Çalışma Müdürlüğünü Karara uyması için uyarıyor. Fakat Bölge Çalışma Müdürlüğü bildiğinden şaşmıyor ve yetkiyi yine Oleyis Sendikasına veriyor. Bütün bunların üzerine işçiler haklarını almak için direnişe geçiyorlar.

İŞVEREN POLİS ÇAĞIRIYOR

İşçiler 21 Ocak günü otelin kafetaryasında toplanarak direnişe başlıyorlar. İşveren polis çağırıyor. Polis işverenin emriyle işçileri coplayarak dışarı atıyor. 4 işçi yaralanıyor. 8 işçi tutuklanıyor. Bunun üzerine 270 kadar işçi Taksim meydanında çadırları kurarak direnişe devam ediyorlar. Bu arada işveren direnişi kırmak için çeşitli hilelere başvuruyor. Oleyis Sendikası da işverene yardımcı oluyor. Buna karşılık Şeraton Oteli işçileri direnişçi işçilere yemeklerini getiriyor, Etap Oteli işçileri aralarında para topluyorlar, direnişçi İntercontinental işçilerine destek oluyorlar. Direnişçi işçilerden Zeynep mücadelelerini şöyle anlatıyor :

«Bizim mücadelemiz bir onur ve bir sınıf mücadelesidir. Bize yapılan bu hareket başka işyerlerinde çalışan işçilere de yapılıyor. Onun için onlar bu haksızlıkları anlıyorlar ve bizi destekliyorlar.

Direnişçi İntercontinetnal işçileri ETAP Oteli işçilerinin getirdiği yemekleri yerlerken.

Boyasan İşçilerinin Grevi Sürüyor

Boyasan, İstanbul - Alibeyköy'de bulunan bir kumaş boyama fabrikasıdr. Burada çalışan, Teksif sendikası üyesi 94 işçi, Aralık 1975'ten beri grevde. Tekstil İşverenleri Sendikası işçilerin ücret zammı isteklerini kabul etmiyor.

Grev öncesinde işçilerin ücretleri 51 lira civarında idi. Patron, az işçi ile çok iş yaptırıyordu. Pazar günleri çalışmak mecburi idi. Çalışmayan işten atılıyordu.

İşçiler, tekstil iş kolunda ücretlerin en düşük olduğunu, çalışma şartlarının çok kötü olduğunu biliyorlar. Grevlerinin haklı olduğuna inanıyorlar. Fakat grevin Haziran ayına kadar süreceğini tahmin ediyorlar. Çünkü, fabrika patronu, «ben istediğiniz zammı verebilirim amma işveren sendikası kabul etmiyor.» diyor. İşveren Sendika bu işyerindeki zammı kabul ederse bütün tekstil iş kolunda ücretlerin yükseleceğinden endişe ediyor. Grevi kasden uzatıyor. Yüzbinlerce tekstil işçisine daha fazla ücret vermektense, Boyasan patronunun zararını karşılamayı tercih ediyor. Boyasan işçilerinin bir sözleşme dönemini böylece atlatmak istiyor.

Patron, Boyasan işçilerinin grevini kırmak için çeşitli yollar deniyor. Grevin ilk günlerinde bu amaçla jandarma da kullanıldı. İşçiler, basının kendilerine ilgi göstermediğinden yakınıyorlar.

İşçiler, grev öncesi bütün hafta çalışmaları karşılığı 1400 lira alıyorlardı. Şimdi grevde sendika kendilerine 1350 lira veriyor. İşçiler şimdi hiç değilse dinleniyoruz diyorlar. İşçileri haklı direnişlerinde aileleri destekliyor. Çevre fabrikalarda çalışan, grevde olan işçiler de destekliyor. Fakat sendika, grevdeki işçiler için eğitim çalışması yapmıyor. İşçiler ekonomik mücadelenin dar çerçevesini aşamıyor.

Yorum

İşçi sınıfı direniyor, işçi sınıfı grev yapıyor, baskı ile terörle karşılaşıyor. İşçi sınıfı sermaye sınıfının baskısına, zulmüne karşı kendiliğinden bir mücadele yürütüyor. Bütün bunlar Türkiye'nin bugünkü siyasi kargaşası içinde adeta gözlerden kaçıyor.

İnter işçileri üzerine yapılan polis saldırısı, Topçuoğlu yoğurt fabrikası işçilerine yapılan jandarma zulmü, işçilerin sendikal haklarının tanınmaması, uzun grevlerin işçiler üzerine yarattığı olumsuz etki, hak aradığı için işten atılan işçiler ve vahşi bir sömürü çarkı. Bütün bunlar işçiler üzerine yöneltilmiş yoğun baskıların birer örnekleri. Sermaye sınıfı ekonomik ve siyasi iktidar gücünün bütün imkanları ile işçi sınıfını eziyor.

Bütün bunlara karşı işçi sınıfı ne ekonomik ne de siyasi birlik gücünü sağlayabilmiş değil. Tek tek, bölük pörçük mücadele, sermaye sınıfının karşısında eziliyor, hatta bazan sermaye sınıfının aleti oluyor.

Sendikacılar grevdeki işçileri eğitmiyorlar. Sosyalistler onların mücadelelerine siyaset getirmiyorlar. Ve işçi sınıfı, ekonomik mücadelenin dar çerçevesini aşamıyor. Sermaye ile olan çelişkisi siyasi bir protestoya dönüşmüyor.

İşte işçi sınıfı sosyalistlerine düşen en büyük görev bu siyasi çalışmayı yapmaktır.

İŞÇİ DAVASI

TÜM EMEKÇİLERE SENDİKA VE GREV HAKKI!

Maden işçisi canı pahasına kazandığı ekmek parasına sahip çıkacak.
(Foto - İşçi Davası)

Maden işçisinin parasına yine göz dikildi

Kanunsuz kesintiye son

Zonguldak'ta 55 bin işçiyi ilgilendiren toplu iş sözleşmesi sonuca bağlandı. Geçen sayıda açıkladığımız Uzlaştırma Kurulu Kararına hem işveren hem de sendika uydu. Böylece Ereğli Kömürleri İşletmesi (EKİ) ile Zonguldak Maden İşçileri Sendikası arasındaki sözleşme görüşmeleri 7 ayda bitmiş oldu.

Yeni sözleşmeden sonra gerek sermaye partileri, gerek işveren ve gerekse işçiden kopuk sendikacılar yeni manevralara giriştiler. Sendikacılar bu sözleşmeyi kendi zaferleri olarak ilân ettiler. Genel Başkan Mehmet Tezer Sendika Gazetesinde işçileri «Üretim seferberliğine» çağırdı. Adalet Partisi il teşkilâtı bir bildiri dağıtarak zamların Demirel'in hizmeti ile verildiğini savundu. Cumhuriyet Halk Partisi de bir karşı bildiri ile zamların, CHP döneminde çıkarılmış Grev ve Lokavt Kanunu sonucu sağlandığını, bu hakların alınmasında maden işçilerinin direnişlerinin etkisi olduğunu savundu. İşveren de maden işçisinin haklarını teslim ettiğini açıklamaktan geri kalmadı.

Bütün bu açıklamalar toplu sözleşmeyi sadece kuru bir ücret zammı meselesine düşürdü. Paranın gerçek satınalma gücü hesaba katılmadan alınan zammın «çok» olduğu işçiye yutturulmak istendi. Sosyal haklar geri plâna atıldı. İlkel çalışma şartlarında hiçbir değişiklik olmayacağı meydana çıktı. Nitekim daha toplu sözleşme imzalanmadan, Ocak ayı içinde 6 maden işçisi göçük altında kalarak can verdi. Üstelik sözleşmeye konulan «Devamlılığı teşvik ikramiyesi» işçilerin aleyhine bir durum yaratıyordu. İşçilerin arasında birlik ve dayanışmayı bozacak olan bu ikramiye maddesinden yıl sonunda çok az kimsenin yararlanacağı meydanda.

Kısacası toplu sözleşmenin maden işçisinin hayatını pek fazla etkilemiyeceği açıkça görülüyor. Aksine maden işçisini daha güç çalışma şartları bekliyor.

KANUNSUZ KESİNTİLERE SON VERİLSİN

Ortada bu kadar aksaklık varken Sendika yöneticileri işçilere karşı yeni dolaplar çeviriyor. Sözleşme görüşmelerini aylarca uzatan işveren ve sendika yöneticileri Zonguldaksporun yönetiminde birleştiler. Sendikacılarla işverenin yeni dolaplar çevirdiği ta o zaman hissedilmeye başlandı. Maden işçisinin parasını spor kulüplerine, işçinin iznini almadan kesip verme alışkalmığının yine hortladığı görüldü. Nitekim maden işçisi Ocak ayı ücretlerini zamlı aldı. Ama bu paralar alınırken nereyen kesildiği belli olmayan 200'er lira para kesildi. Dekontlara kesintinin yapıldığı yer için konulan numaranın neyi gösterdiği belli olmadı. Ayrıca gruplu işçilerden Zonguldakspor için de para kesilmek istendi.

Fakat işçiler direndi. Kozlu ve Karadon'daki bu direnmeler üzerine gruplu işçilerden dekont dışı para kesilemedi.

200 liraların kesilmesine karşı daimî işçilerden de itirazlar yükseldi. Ancak zamanında ve örgütlü bir protesto hareketi düzenlenemediği için bütün işçilerden kanunsuz olarak 200'er lira kesilmiş oldu.

Kesintiler karşısında işçilerin tepki göstermesi tabandan kopuk, istediğini yapmaya alışmış sendika yöneticilerini tedirgin etti. Oysa sendikacılar, zamların serhoşluğu geçmeden delege secimlerini yapıp sendika yönetimindeki ağırlıklarını korumak amacındaydı.

Şimdi sözleşme gerilerde kaldı. Sendikacıların yönetimde kalabilmek için başvuracakları bütün çirkefliklere karşı maden işçileri sınıf bilincinde olan arkadaşlarını sendikaya göndermelidir. İşçiler mevcut sendikacıların kendi aralarındaki kavgaya taraf olacak yerde yepyeni listeler hazırlamalıdır. Sendikaları doğru yola çekecek olan işçilerin kendileridir. İşçiler, kendi aralarından seçecekleri ilerici, devrimci, sosyalist arkadaşlarının öncülüğünde başarıya ulaşacaktır.

Bütün maden işçileri, öncü işçilerini sendika yönetimine getirmek için bu delege seçimlerinden yararlanmalıdır. Öncü işçiler sendika yönetimine aday olmalıdır.

Zonguldak'ta Demokratik Haklar Mitingi Yapıldı

Zonguldak (İşçi Davası) - TÖB - DER, TÜDET, TÜM - DER ve TÜS - DER Genel Merkez yönetimlerinin aldıkları ortak karar doğrultusunda Ekonomik ve Demokratik Haklar mitingleri yurt çapında uygulanıyor.

Zonguldak'taki miting 29 Ocak 1977 Cumartesi günü yapıldı. Mitinge ilçelerden ve çevre illerden çeşitli kuruluşlar katıldı. Miting sırasında katılan gurupların kendi başlarına buyruk hareket ettikleri görüldü. Önceden alınan kararlara herkes tarafından uyulmadı. Mitingin amacıyla ilgisi olmayan sloganlar ve pankartlar kullanıldı. Bir ara mitinge katılanlar arasında tartışma çıktı. Mitingin amacına uymayan, üstelik sosyalizm düşmanlığı yaymak isteyen pankart taşıyan küçük bir grup kısa sürede etkisiz duruma getirildi. Ayrıca yer kavgası yapan iki gençlik grubunun tartışması da çatışmaya dönüşmeden yatıştı.

Konuşmaların bitiminde yürüyüş koluna geçildi. Başta Töb - Der şubeleri olmak üzere Tüdet, Çağdaş Hukukçular Derneği, İlerici Gençler Derneği, Karadeniz Dev - Genç Zonguldak şubeleri ile, Zonguldak Halkçı ve Devrimci Gençlik Derneği, Akademi Öğrenci Derneği, Karabük Halkevi ve Devrimci Gençlik Dernekleri Federasyonu, çeşitli pankartlar taşıyarak ve sloganlar söyleyerek, şehrin ana caddesini baştan başa geçtiler. Mitingin başladığı noktaya gelip dağıldılar.

ALINMASI GEREKEN DERSLER

Demokratik haklar mücadelesinin başarıya ulaşması açısından Zonguldak mitinginden çıkarılması gereken sonuçlar şöyle sıralanabilir:

Zonguldk mitinginde tüm ücretlilere sendika ve grev hakkı istendi.
(Foto - İşçi Davası)

• Miting öncesinde gereken ciddiyette hazırlık yapılmadı. Töb - Der Şube Yönetimi mitinge diğer demokratik kuruluşların daha canlı olarak katılmasını sağlayacak esneklik ve tutarlılığı gösteremedi.

• **Önceleri sık sık demokratik güç birliğinden dem vuran bazı sendika ve dernek yöneticilerinin bu bu geniş kapsamlı mitingde yer almaktan kaçınmaları dikkati çekti. İşçi Davası, bu yöneticilerin demokratik güç birliği anlayışının sakat ve sözde kalmaya mahkûm olduğunu ta başından söylemişti.**

• Mitingde her kafadan ayrı bir ses çıktı. Disiplin yoktu. Öğretmenlerin, memurların, teknik elemanların ekonomik ve demokratik haklarını dile getiren sloganlar arka plâna atıldı. Her grubun ancak kendi dar toplantısında söyleyebileceği sözler sorumsuzca ve uluorta bağırıp - çağrıldı.

• **Gerçi mitingi bastırmak için devlet güçleri tarafından kaba kuvvet kullanılmadı. Ama, dolaylı yollardan engeller çıkarıldı. Miting öncesinde öğretmenlere mitinge çağrı afişleri astırılmadı. Çok sayıda öğretmen bir süre gözaltına alındı. Ayrıca miting yeri olarak şehir meydanı varken «Köprü ayağı» gösterildi. Böylece işbaşındaki iktidarın demokratik hakları kısıtlama eğilimi kendini bir kere daha gösterdi.**

• Bütün noksanlıklarına rağmen Zonguldak mitingi genel olarak sol güçlerin ağırlığını ortaya koydu. Böyle bir miting ilk defa yapılmasına rağmen binlerce ücretli, emekçi katıldı. Kitleler içindeki düzene karşı muhalefet birikimi açıkca görüldü.

• **Sonuç olarak ekonomik ve demokratik haklar mücadelesi ancak işçi sınıfının örgütlü öncülüğünde başarıya ulaşabilir. Bu öncülük, bazılarının sandığı gibi işçi sendikalarının öncülüğü veya işçilerin sayıca çoğunluğunun sağlanması değildir. İşçi sınıfının sosyalist siyasetinin, sosyalist ve demokrat hareket üzerindeki ağırlık ve etkinliğini kabul ettirmesi demektir. Ancak işçi sınıfına kafası ve yüreğiyle inanan sosyalist kadrolar böylesine geniş kitle eylemlerini sapmalardan koruyup doğru yöne çekebilir.**

Filyos İşçilerinin Hakları Verilmiyor

Filyos (İşçi Davası) — Filyos Ateş Tuğlası Fabrikasında 700 işçi çalışıyor. İşçiler Türk - İş'e bağlı Çimse - İş Sendikası üyesi. Fabrika Sümerbank Genel Müdürlüğü'ne bağlı. Fabrikada çalışan işçiler adına Çimse-İş Sendikası Eylül ayından beri toplu sözleşme görüşmesi yapıyor.

Sendika ile işveren genel müdürlük arasında anlaşmaya varılamayınca Uzlaştırma Kuruluna gidildi. Uzlaştırma Kurulu, Sendika ile işçilerin iki yıl için saat ücretlerine 10 lira zam isteğine karşılık 8,5 lira zammı kabul etti. Taraflar Uzlaştırma Kurulunun kararını kabul etmediler. Sendika Aralık ayında grev kararı, işveren de lokavt kararı aldılar. Fakat Çalışma Bakanının arabuluculuk edeceği öne sürüldü. Bu yüzden kararlar uygulanmadı. İşveren bu arada işçilerle sendika arasındaki kopukluktan yararlanmaya çalıştı. Fabrika Müdürünü Ankara'ya çağırarak işçileri daha düşük ücret zammına razı etmek için çalışmasını istedi. Çimse - İş Genel Merkezi bu durumda işverene yanaşma yolları aradı. Fakat Filyos işçileri haklarının verilmemesi karşısında sendikanın yavaş davranmasına karşı çıktılar. İşverenin tutumunu protesto etmek için üç günlük yemek boykotu yaptılar. Sendika ve işveren bir ara anlaşır gibi oldular. Fakat işveren Uzlaştırma Kurulunun verdiği hakları çok buldu. Anlaşma yine sağlanamadı. İşçiler sahipsiz kaldı. Sendika ile işçiler arasındaki kopukluğun zararını işçiler çekiyor.

Erdemir İşçilerinin Deneyi Tokar İşçilerine Rehber Oldu

Ereğli (İşçi Davası) - Ereğli Demir Çelik Fabrikaları ek inşaatının önemli bir kısmını Tokar Yapı ve Endüstri Tesisleri Sanayi Ticaret A.Ş. yapıyor. Bu işverenin işlerinde, taşaronlara verilen işlerle birlikte, toplam 400 kadar işçi çalışıyor. Doğrudan doğruya TOKAR'a bağlı işlerde çalışan işçiler Türk - İş'e bağlı Yol Su İnşaat Sendikasına (YSİ - İŞ) üye.

YSİ - İŞ Sendikasının Ereğli Şube Kongresi 9 Ocak 1977 Belediye Sinemasında yapıldı. Kongreyi 109 işçi ve Erdemir'de çalışan çok sayıda dinleyici izledi. Kongre büyük bir canlılık içinde geçti. Çoğunun belki de ilk işyeri burasıydı. Buna rağmen sendikaya önem veriyorlardı. Sendika yönetimiin yeterli bulmuyorlardı. Erdemir işçilerinin mücadele deneylerinden yararlanmak istiyorlardı. Çoğu genç olan yapı işçileri bu nedenle Erdemir'in sosyalist öncü işçilerine kulak veriyordu.

Bu birliktelik yapı işçilerini daha da canlandırdı. Daha işin başından kongreye hakim oldular. Mevcut yönetimin divan başkan adayı Genel Sekreter İsmet Acar'a karşı işçiler kendi aralarından Mehmet Ali Kaya adındaki işçiyi önerdiler. Oylamayı ezici bir çoğunlukla Mehmet Ali Kaya kazandı. Hayatında ilk defa kongre yöneten Mehmet Ali Kaya başından sonuna kadar başarılı oldu.

Kongrede yapı işçileri dertlerini, sorunlarını ortaya döktüler. Bu sorunların halledilmesi için yılmadan çalışmak gerektiğini hatırlattılar. Sendikacılarla işverenlerin işbirliği halinde olmalarını kınadılar. Tokar işçilerinin sorunlarıyla Erdemir işçilerinin, tüm Türkiye işçilerinin sorunlarının bir olduğunu söylediler. Bütün dünya işçilerinin birlik ve bütünlük içinde, uluslararası dayanışma içinde hareket etmesi gerektiğini savundular.

Tokar işçilerinin bu canlılığı Genel Sekreteri bile etkiledi. İsmet Acar da kongrenin havasına uyarak mevcut düzen içindeki işçierin sömürülmelerini zorunlu olduğunu, bunun kapitalizmin bir gereği olduğuun savundu.

Konuşmalardan sonra yapılan oylamada, Tokar işçileri, içlerinden öncü, ilerici arkadaşlarını yönetime getirdiler. İlyas Çakan Şube Başkanlığına, Şaban Koca Şube Sekreterliğine, Cemil Karagülle de Mali Sekreterliğe getirildi. Yönetim Kurulu üyeliklerini de ilerici, devrimci işçiler kazandı.

İŞÇİ DAVASI: İşçilerin haftalık ekonomi ve politika gazetesi. Sahibi: Yıldırım Eryılmaz / Sorumlu müdür: Barbaros Pak / Yöntim yeri: Nizam cad. Birlik iş hanı, kat: 3, No: 311 - ZONGULDAK. / Yazışma adresi: P.K. 68 - Zonguldak / Tel: 3886 / İstanbul bürosu: Alemdar mah. Çatalçeşme sok. Atalay iş hanı, No: 27, Cağaloğlu - İSTANBUL / Abone: altı aylık 25 Tl. yıllık: 50 Tl. / Yabancı ülkeler için abone ücreti üç katıdır / Dizgi: BAŞARAN Matbaası / Baskı: UFUK Matbaası / Telefon : 26 43 09 - Cağaloğlu - İst.